

DZIEŃ BYDGOSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Okresowy numer 10 str. Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 10-12 w pol. Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza Konto czekowe P. K. O. Nr. 205 102 Cena numeru w Bydgoszczy i na prowincji gr 20

Oddział: Gdańsk, Stadtgraben 5, telefon 214-24 - Gdynia ul. 10 lutego tel. 15-44 - Grudziądz, Stara Rynkowa 9, tel. 442

Rok III.

Bydgoszcz, środa 17 lutego 1932

Nr. 38

Kopalnie śląskie płoną Groźba strajku w Zagłębiu Węglowym

Katowice, 16. 2. (PAT.). Pożar, jaki wybuchł na kopalni w Orzegowie trwa w dalszym ciągu. Ogień, który przedostał się na powierzchnię szybu został umiejscowiony dzięki energicznej akcji straży, jednakże w głębi szybu pali się węgiel koksujący. O ile nie zajdą nieprzewidziane okoliczności, pożar zostanie stłumiony w ciągu paru dni.

Katowice, 16. 2. (PAT.). Wczoraj w nocy w szybie „Nikisz” kopalni w Janowie nastąpił wybuch gazu.

Okoliczności wybuchu przedstawiają się następująco: Przed dwoma tygodniami wybuchł tam pożar, który umiejscowiono i szyb izolowano. Przed paru dniami zauważono szczeliny w tamie izolującej. Wobec tego przystąpiono do jej naprawy. Pracowało nad tem 14 robotników. Z przyczyn narazie nie wyjaśnionych nastąpiło zerwanie tamy i przedostający się gaz oparzył pracujących ludzi. Wybuch był tak silny, że robotnicy zostali odrzuceni na znaczna odległość i jeden z nich zmarł, dwóch innych zostało ciężko poparzonych. Pozostali robotnicy uciekli bez szwanku.

Katowice, 16. 2. (PAT.). Pożar w kopalni Gotthard trwa w dalszym ciągu. Z szyb szybu wydobywają się kleby dymu. Akcja ratownicza kierowana jest przez naczelnicę urzędu górniczego w Królewskiej Hucie inż. Kieszka.

Wczoraj rano uszczelniono pozostałe szyby. W godzinach popołudniowych kolumna ratownicza zaopatrzona w maski przebywała w głąb, objętych pożarem, zakładów celem ustalenia rozmiarów kleski.

Katowice, 16. 2. (PAT.). W związku z eksplozją gazów w kopalni Nikisz w Janowie przybył do Katowic profesor akademii górniczej w Krakowie dr. Budryk, który w towarzysztwie naczelnika okręgowego urzędu górniczego inż. Kossutha i radcy górniczego inż. Lubowickiego udał się do szybu, nawiedzonych katastrofą celem zapoznania się z okolicznościami, w jakich powstał wybuch gazów.

Sytuacja strajkowa w zagłębiu węglowym zaostrza się

(o) Warszawa, 16. 2. (Tel. wł.). W zagłębiu Krakowskim i Dąbrowskim sytuacja ulega pogorszeniu. Mimo kilkakrotnej interwencji inspektora pracy nie doszło do porozumienia między górnictwem a pracodawcami w sprawie 8-proc. obniżenia płac. Górnicy odrzucają żądania przemysłowców.

Inspektor pracy w Sosnowcu zwrócił się do górników z propozycją o przekazanie snuru w ręce arbitra, wyznaczonego przez rząd. Centralny Związek Górników jednak arbitraż odrzucił. Ta droga więc upada. Jako jedyna droga wyjścia pozostaje narzucenie w formie prawnej 8-proc. niższe płac.

Mimo, że sytuacja ulega zaostrzeniu, nie należy przesadzać, że dojdzie do strajku. Należy zaznaczyć, że SYTUACJA W PRZEMYSLE WĘGLOWYM W ZWIĄZKU ZE SPADKIEM PUNTA ANG. I WOBEC NAGROMADZENIA SIĘ WIELKICH ZAPASÓW WĘGLA JEST BARDZO CIĘŻKA. Strajk ewentualny objąłby tylko masę robotniczą.

Bank gdański zniżył stopę dyskontową

Bank gdański utrzymujący dotychczas urzędową stopę dyskontową w wysokości 5 proc. wprowadził z dniem dzisiejszym dla redyskonta tegoż banku stopę, niższą do 4 proc. Celem posunięcia banku ma być umożliwienie bankom prywatnym, korzystającym z kredytu redyskontowego w banku gdańskim obniżenie stopy od dyskonta weli bli szyć klientom.

Sosnowiec, 16. 2. (PAT.). Sytuacja w dniu wczorajszym na terenie kopalni Zagłębia Dąbrowskiego przedstawiała się jak następuje: Prawie wszystkie kopalnie pracują normalnie. Strajkuje jedynie w dalszym ciągu załoga kopalni Modrzejów. W kilku kopalniach panuje t. zw. światówka. We wtorek wieczorem upły-

wał termin prekluzyjny, wyznaczony przez inspektora pracy dla wypowiedzenia się stron w kwestji ewentualnego arbitrażowego rozstrzygnięcia konfliktu, które większość związków odrzuciła. Stanowisko rady zjazdu przemysłowców nie zostało jeszcze zdecydowane.

Sprawy pomorskie dziś na plenum Sejmu

(o) Warszawa, 16. 2. (Tel. wł.). Na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia sejmowego znajduje się projekt ustawy o przedłużeniu okresu urzędowania organów samorządowych w województwach pomorskim i poznańskim.

Na zasadzie tego projektu bieżący okres urzędowania rad gminnych i miejskich oraz niepłatnych sołtysów i ławników w gminach miejskich i niepłatnych członków magistratów miast na obszarze tych województw zostanie

przedłużony do czasu ukonstytuowania się organów samorządowych, powołanych do wydawania nowych przepisów wyborczych. Ustawa ta wejdzie w życie z dniem ogłoszenia.

Poza tem na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia znajduje się również zgłoszony przez ministra przemysłu i handlu projekt ustawy o likwidacji Komitetu Floty Narodowej. Na zasadzie tego projektu Komitet Floty Narodowej ulegnie likwidacji, którą przeprowadzi Minister Przemysłu i Handlu.

Obniżki uposażeń nie będzie Jedynie emerytury zostaną zmniejszone

(o) Warszawa, 16. 2. (tel. wł.). W związku z pogłoskami o niższej płac wiceminister skarbu Starzyński przyjął delegatów międzyzwiązkowego komitetu pracowniczego, reprezentującego 13 organizacji urzędniczych. Wicemin. Starzyński oświadczył, że rząd nie planuje żadnych obniżek uposażeń

urzędniczych. Zniżka dotyczyć będzie jedynie emerytur i w tej sprawie rząd wniesie nowelę do Sejmu.

Również stawki na fundusz emerytalny będą podwyższone.

W środę ta sama delegacja ma być przyjęta przez premiera Prystora.

Trzech z trzydziestu

Wynik śledztwa w sprawie napadu hitlerowców na Polaków

Królewiec, 16. 2. (PAT.). W wyniku śledztwa w sprawie napadu bojówki hitlerowskiej na obywateli polskich Abkiewiczów w Królewcu wykryto trzech sprawców, których oddano

do dyspozycji prokuratora. Identyczności pozostałych napastników w ilości 30 kilku osób nie ustalono.

Zjazd harcerstwa polskiego w Niemczech

Katowice, 16. 2. (PAT.). W niedzielę odbył się w Bytomiu zjazd harcerzy polskich w Niemczech. Na zjazd przybyło 100 delegatów ze wszystkich ośrodków harcerstwa polskiego w Niemczech oraz delegaci z polskich organizacji, jak Związek Polaków w Niemczech i Polskiego Katolickiego Towarzystwa Szkolnego. Zjazdowi towarzyszył dr. Nawrocki. Z

przedstawionych zjazdowi sprawozdań z działalności wynika, że związek liczy około 1000 członków. Po referacie naczelnika harcerstwa polskiego w Niemczech Kwietniewskiego dokonano wyboru zarządu. Na prezesa wybrano p. Webera z Bytomia. Zjazd wysłał depesze do bratnich organizacji w Polsce.

Czyżby nowy Juteborg i Bia Torbagy? Bomba pod pociągiem międzynarodowym Rzym-Paryż

Paryż, 16. 2. (tel. wł.). Pociąg międzynarodowy Rzym-Paryż uległ katastrofie w pobliżu Marsylii. Prawdopodobnie zachodzi tutaj zamach bombowy. W chwili, kiedy pociąg przejeżdżał przez wiadukt rozległ się huk głośniejszy eksplozji. Parowóz, wagon bagażowy i restauracyjny oderwały się od reszty pociągu. Parowóz stoczył się z wysokiego nasypu w dół i wpadł na dom, druzgocząc jego ścianę.

Katastrofa wydarzyła się w ciemnościach tak iż wśród pasażerów powstała wielka panika, mimo że same skutki katastrofy nie były na szczęście dla pasażerów groźne, gdyż tylko 3 osoby odniosły lekkie obrażenia.

Podczas badań na miejscu katastrofy o-

kazało się, iż szyny były pogłębione i porozrywane, tak, iż przypuszczają, że podłożono tutaj bombę z lontem.

Paryż, 16. 2. (PAT.). Cała noc ubiegłą oraz wczoraj przed południem w miejscowości pod Marsylią, gdzie dokonany został zamach na pociąg, trwały prace nad reperacją toru kolejowego.

Eksplozja nastąpiła w jadącym za lokomotywą wagonie restauracyjnym. Wskutek wybuchu wagon oderwał się od lokomotywy i od wagonów za nim znajdujących się, po czym spadł z szyn i stoczył się z nasypu wysokości około 10 metrów. Spadając, wóz zahaczył o słup telegraficzny, który wyrwał z ziemi, a następnie runął na znajdujący się u podnóża

Min. Zaleski konferuje z min. Tardieu

Genewa, 16. 2. (PAT.). Wczoraj po południu minister Tardieu odbył konferencję z ministrem Zaleskim oraz przedstawicielami Malej Ententy.

„Polonia Restituta” na piersiach zasłużonych uczonych

Warszawa, 16. 2. (PAT.). Wczoraj, dn. 15 bm. p. minister wyznał relig. i ośw. publ. Janusz Jędrzejewicz w obecności podsekretarza stanu ks. dr. prof. Żongolowicza oraz majora Owsionki, szefa biura personalnego dokonał dekoracji orderem „Odrodzenia Polski” szeregu osób. — Krzyżem komandorskim z gwiazdą odznaczony został dr. Mieczysław Michalowicz, profesor uniwersytetu w Warszawie, krzyżem komandorskim dr. L. Kolankowski, prof. uniwersytetu wileńskiego i dyrektor biblioteki ordynacji Zamojskich w Warszawie, dr. St. Różycki, prof. uniwersytetu poznańskiego, ordynat Edward Krasieński, fundator biblioteki muzeum im. Krasieńskich w Warszawie.

Choroba p. Wojewody Pomorskiego

Pan Wojewoda Pomorski Kirtiklis z powodu choroby nie opuszcza mieszkania i w najbliższych tygodniach nie będzie.

Bilans handlowy tematem obrad ministrów ekonomicznych i ministrow

Warszawa, 16. 2. (PAT.). W poniedziałek dn. 15 bm. odbyło się pod przewodnictwem p. premiera Prystora posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów. Obrady poświęcone były sprawie bilansu handlowego.

Kłamia i odwołuje...

Berlin, 16. 2. (PAT.). „Welt am Montag” dementuje wiadomość, podaną przez „Angriff” a zaprzeczoną przez Polską Agencję Telegr. o rzekomej koncentracji wojsk polskich na Pomorzu.

Dwa mecze „Cracovii” w Czechosłowacji

Praga, 16. 2. (PAT.). W sobotę i niedzielę bawila w Czechosłowacji drużyna hokejowa „Cracovia”, gdzie rozegrała dwa mecze z miejscowymi drużynami. W Witkowiec Cracovia odniosła zwycięstwo nad wojskową reprezentacją hokejową w stosunku 2:0. Obie bramki zdobył Wołowski. Drugiego dnia Cracovia spotkała się w Opawie z Tropauer E. W. Zawody zakończyły się zwycięstwem Tropauer E. W. w stosunku 4:1

nasypu mały domek, którego jedna ze ścian poważnie uszkodził.

Jadące za nim wagony wskutek wstrząsu wyskoczyły również z szyn. Silna konstrukcja wagonów spowodowała, że doznały one tylko nieznacznych uszkodzeń. Tej okoliczności zawdzięczają jadący pasażerowie zachowanie życia.

Na miejsce wypadku przybyły władze policyjne, które stwierdziły, że ma się tu do czynienia z planowanym zamachem. Mianowicie na szynach podłożona była bomba. Według opinii jednych, dokonanie zamachu przypisuje się anarchiście terrorystycznemu i łączy się go z katastrofą pod Juteborgiem i Bia Torbagy. Według zdania innych, ma się tu do czynienia z wioską jako antyfaszystowską.

Idea rozbrojenia i polska tradycja

Minister Zaleski we wstępie do swej wielkiej i ważkiej mowy, wygłoszonej na konferencji rozbrojeniowej wspominał, że Polska „ze względu na swe tradycje historyczne i swe położenie geograficzne przy zbiegu tak licznych szlaków inwazji... ze szczególnym zainteresowaniem musi śledzić sprawy, które figurują na porządku dziennym konferencji”.

Istotnie, gdyby uczestnicy konferencji rozbrojeniowej w Genewie znali bliżej historię naszej Ojczyzny, musieliby z pewnością uznać, że Polska z natury swych tradycji historycznych i swego położenia geograficznego, jest doskonałym, przyrodzonym punktem zwrotnym w dziedzinie spraw pokoju i rozbrojenia. Polska nie prowadziła nigdy, na przestrzeni swych tysiącletnich dziejów — wojen zaborczych, Wojny polskie czasów piastowskich — są to wojny obronne wobec nacisku zaborczości germańskiej, oraz wojny o zjednoczenie rozproszonych dzielnic Polski. Poza to militarne dzieje Polski wyczerpują się w odparciu inwazji Niemców, Tatarów, Turków, Szwedów, wreszcie Moskwy i Prus. Granice swe rozszerzała Polska nie drogą podbojów, ale na drodze unji dobrowolnej

Przykład z XVIII w.

Polska jest jedynym państwem w Europie, jeśli nie na świecie całym, które dało praktyczny przykład rozbrojenia się w w. XVIII-ym. Ale właśnie dlatego, że za swój przedczesny idealizm Polska poniosła tak surową karę, że swój błąd historyczny Polska musiała okupić półtorawiekową blisko niewolą i rozdarciem, potokami krwi i nadludzkim cierpieniem swych najlepszych synów, właśnie dlatego Polska ma prawo i obowiązek PRZESTRZEĆ INNE PAŃSTWA I NARODY, by nie dały się wprowadzić w śmiertelną zasadzkę, gdzie czyha na nie zguba — syreniami głosami tych, którzy nucią hymny pokoju, ostrząc zarazem zatrutą ość skrytobójstwa przeciwko swym sąsiadom.

Właśnie w imię swych historycznych tradycji i doświadczeń, Polska ma obowiązek poprzeć inicjatywę Francji, która zmierza do tego, by również i na terenie międzynarodowym ustalić należyty stosunek pomiędzy siłą i prawem. Die Macht ist ebenso Recht — siła jest prawem — głosi moralność polityczna Niemiec. Idzie ona jeszcze dalej i głosi cynicznie: Macht vor Recht — siła przed prawem. Inicjatywa Francji zmierza do tego, by SIŁĘ ODDAĆ NA USŁUGI PRAWA, by idea prawa nie była bezsilna.

Zagadnienie rozbrojenia moralnego

Polska musi domagać się tego samego, jeśli konferencja rozbrojeniowa nie ma się rozpływać w bezpłodnej gadaninie, stworzenia takich warunków i gwarancji bezpieczeństwa, by „narody o złej woli” nie mogły ryzykować napaści. Jak najostrożniejsze zarządzenia w tym względzie Polska, narówni z Francją, może przyjąć spokojnie, w tej pewności, że nigdy państwa te nie będą zaliczone do „narodów o złej woli”.

Dlatego właśnie, i znowu zgodnie z naszą tradycją historyczną, minister Zaleski na czoło zagadnień rozbrojeniowych wysuwa zagadnienie rozbrojenia moralnego.

Istotnie, to jest ogniskiem całej sytuacji. Niewiele pomóc mogą zakazy formalne. „Narody o złej woli” zawsze doprowadzić będą, że ciężkie armaty — to rury kanalizacyjne, fosgen i iperyt — to niewinne środki farbiarskie, zaś organizacje „cywilne”, które posiadają i chronią surowo swych sekretów wojskowych — to niewinna zabawka sportowa. Właśnie w chwili, gdy odbywa się konferencja rozbrojeniowa, Hitler zaprezentował korespondentom pism zagranicznych w Berlinie swe oddziały „szturmowe”, które reprezentują, jak sam głośno wyznał, 400-TYSIĘCZNA ORGANIZACJĘ ZBROJNĄ. Domniemany kandydat na prezydenta Rzeszy niemieckiej dla którego marszałek Hindenburg jest osobistością zbyt „pokojowa”, dał tu doskonałą ilu-

strację, jak dalece postąpiło „rozbrojenie moralne” u bezpośredniego sąsiada Polski.

Dobra wola a zdradziecki podstęp

Polska, zgodnie ze swą tradycją historyczną, nie jest i nigdy nie będzie państwem agresywnym, zaborczym. Ale własne nasze, tak ciężkie doświadczenia historyczne dają nam prawo do wskazania innym, potężnym nawet współuczestnikom narad nad rozbrojeniem i utrwaleniem pokoju, gdzie się zaczyna GRANICA POMIĘDZY DOBRĄ WOLĄ A POMIĘDZY OBLUDNYM I ZDRADZIECKIM PODSTĘPEM.

Niemcy mają inne cele na widoku. Żądają oni zrównania zbrojeń wbrew klauzule Traktatu Wersalskiego, dotyczącej ograniczenia rezerw, materiału wojennego systemem bezpośrednim itp. Wyrównanie to pociągnęłoby za sobą albo wzmocnienie stosunków siły zbrojnej Niemiec, albo też rewizję traktatu poko-

jowego. Tak czy owak, korzyści stąd płynące byłyby zawsze po STRONIE NIEMIEC. Z projektem konwencji zwalczają one najintensywniej ograniczenia budżetowe, środek krepujący chęci wylamania się z przyjętych postanowień. Jest to zrozumiałe, gdy się uwzględni niedopatrzenie traktatu pokojowego w stosunku do Niemiec, który, nie uwzględniając tego zakazu, umożliwił Niemcom doskonalenie swego aparatu wojennego.

Identyczne ustosunkowanie Rzeszy Niemieckiej należy odnieść do ograniczenia i kontroli lotnictwa cywilnego, które Niemcy rozbudowały z wyraźnym przeznaczeniem wojennym.

Najzupełniej słusznie powiedział przedstawiciel Stanów Zjednoczonych Gibson, że DOBRY SĄSIAD JEST NAJLEPSZĄ GWARANCJĄ BEZPIECZENSTWA. Polska niestety, nie jest w tej sytuacji, by pochwalić się mogła „dobrymi sąsiadami”.

Inicjatywa Polski w Genewie

Projekt zrealizowania rozbrojenia moralnego

Delegacja polska na Konferencji Rozbrojeniowej złożyła przewodniczącemu konferencji min. Hendersonowi propozycję, dotyczącą stopniowego zrealizowania rozbrojenia moralnego.

Tekst tej rezolucji brzmi: „Powołując się na swe memorandum z dnia 17 września 1931 r. Rząd polski, przekonany o absolutnej konieczności zrealizowania rozbrojenia moralnego we wszystkich dziedzinach życia publicznego, pozostającego pod kontrolą organów państwowych i pragnąc ułatwić prace konferencji dla zmniejszenia i ograniczenia zbrojeń przez stworzenie atmosfery wzajemnego zaufania — ma zaszczyt sugerować konferencji, by natychmiast zajęła się następującymi propozycjami:

Reforma w prawodawstwie narodowym.

Wobec tego, że obowiązujące prawodawstwa poszczególnych krajów niedostatecznie biorą pod uwagę nowe konieczności, wynikające z ewolucji stosunków międzynarodowych i ograniczając się do ochrony interesów często narodowych, Rząd polski proponuje zająć się

przystosowaniem ustaw narodowych do obecnego stadium rozwoju życia międzynarodowego. Studium miałyby na celu określenie całej kategorii czynów, sprzecznych z dobrymi stosunkami międzynarodowymi i niebezpiecznych dla pokoju świata, jak np. publiczne podburzanie do wojny, propaganda, zmierzająca do skłonienia państw, by pogwałcić prawo międzynarodowe, umyślne rozpowszechnianie fałszywych lub zniekształconych wiadomości oraz fałszywych dokumentów, mogących zakłócić stosunki między państwami. Rezultat tego studium pozwoliłby na zawarcie pierwszej konwencji międzynarodowej, obowiązującej państwa do wprowadzenia do ich prawodawstwa represyj ustalonych w ten sposób deliktów.

Prasa.

Wobec tego, że dzienniki i czasopisma działają na prądy opinii publicznej i mają przez to znaczny wpływ na życie międzynarodowe, Rząd polski proponuje zwołanie w jak najszerszym czasie konferencji reprezentantów związków zawodowych dziennikarzy i

„Gołabek” pokoju Brueninga

Propozycja niemiecka w sprawie rozbrojenia, zapowiedziana przez kanclerza Brueninga w jego przemówieniu na konferencji rozbrojeniowej, jest już gotowa.

Według pogłosek Niemcy mają odrzucić a limine wszelkie warunki natury politycznej, jak: wzmocnienie autorytetu Ligi Narodów i jej siły wykonawczej, zastosowanie sankcyj i t. p. Równocześnie Niemcy powołując się na fakt, że wielka siła zbrojna niemiecka w chwili podpisywania Traktatu Wersalskiego zdołała przejść w bardzo krótkim czasie na krańcowo odmienną organizację (!) minimalny stan pokojowy, oraz minimalny stan materiału wojennego — sądzą, że przejście innych państw na stopień rozbrojenia równy niemieckiej w terminie dość szybkim leży w granicach praktycznych możliwości. (W takim razie musielibyśmy się uzbroić aż po zęby!)

Najbardziej sensacyjną, konkretną propozycją, jaką Niemcy wysuwają jest, wedle pogłosek, zniesienie przez wszystkie państwa powszechnego obowiązku służby wojskowej, tak jak to ma miejsce w Rzeszy Niemieckiej na skutek Traktatu Wersalskiego, oraz powszechny zakaz fabrykowania i używania wszelkiego rodzaju broni agresywnej: ciężkiej artylerii, czołgów, samolotów bombardujących, pancerników, łodzi podwodnych, oraz broni chemicznej i bakterjologicznej.

Bez przerwy podburzają przeciw Polsce

Fantastyczne opowieści wojenne w prasie niemieckiej

W ostatnim czasie niemiecka prasa codzienna publikuje coraz częściej fantastyczne opowieści wojenne, których autorowie malują urzeczywistnienie n'iemieckich marzeń odwetowych w odniesieniu do Polski, Francji i Anglii. To, co jednak uczynił w tym kierunku nacjonalistyczny dziennik niemiecki „Koenigsberger Allgemeine Zeitung”, wychodzący w Królewcu, wykracza daleko poza granice zwykłej sensacji. Otóż dziennik ten, publikując w odcinku powieść, osnutą na tle wojennym, zaopatruje ją w fantastyczny tytuł: „Telegram iskrowy: Napad na Prusy Wschodnie”.

Tytuł tej powieści sprawia na pierwszy rzut oka wrażenie, jakoby wojsko polskie przekroczyło już granicę Prus Wschodnich.

W oknie wystawowym księgarni Danzelskiej wywieszono telegram, z tytułem powyższej powieści, a później mapę Prus Wschodnich, na której zaznaczone były miejscowości, zajęte rzekomo przez Polaków. Całość zaopatrzono napisem: „Soll es bus dahin kommen?” Przed oknem wystawowym zbierali się ludzie, dyskutując nad możliwością wkroczenia wojsk polskich do Prus Wschodnich. Wystawa u Danzelskiej była zręczną reklamą dla książki „Telegram iskrowy”.

W przytoczonym wyżej przypadku chodzi o wydaną w nakładzie firmy wydawniczej Gerhard Stalling w Oldenburgu książkę Hansa Nitram p.t. „Achtung! Ostmarkenrundfunk! Polnische Truppen haben heute nacht die ostpreussische Grenze

ueberschritten.” Przygotowania polskie — według tej książki — zostały opracowane do szczegółów. W przededniu najsławniejszego na Prusy Wschodnie, na specjalnym zebraniu, w willi majora Caesalskiego, na które zaproszono jedynie zaufane osoby, generał Nowotmiński przedstawia zebrany szczegółowy dział ze strony polskiej. „Nikt w Polsce — mówi generał — poza Prezydentem, majorem Caesalskim, kapitanem Wrenskim i mną nie wie, że droga wojsk naszych zostanie skierowana na Prusy Wschodnie, zamiast na Warszawę (wojska polskie kończyły wtedy manewry nad granicą)... Obsadzenie zdobytego terenu nastąpi jutro przez zaalarmowane ochotnicze formacje. Sokoli po raz wtóry zdadzą egzamin. Jak Panowie wiedzą, wyposażenie Niemiec w broń naskutek postanowienia traktatu wersalskiego jest tego rodzaju, że wogóle nie będą się mogły one bronić (!!!) Niemcy trzymają się ściśle (!) postanowień traktatu wersalskiego, co mamy do zawdzięczenia przedewszystkiem Francji. Całe nasze przedsięwzięcie jest przechadzka do Królewca...”

Takie i temu podobne fantazje drukują z pełną lubością niemieckie dzienniki w odcinkach powieściowych, judząc bezustannie do walki z polskością i zatruwając atmosferę. Cel takiej roboty jest oczywiście przejrzysty — chodzi o przecięcie i utrzymanie atmosfery niepewności, z której ostatecznie różne niespodzianki wyjść mogą.

wydawców, celem przestudjowania zarządzeń, które mogłyby być powzięte dla zapewnienia realizacji idei rozbrojenia moralnego w dziedzinie prasowej. Konferencja ta mogłaby też radzić nad konkretnymi propozycjami, zawartymi w memorandum polskim z dnia 17-go września 1931 r. Rezultaty prac tej konferencji mogłyby służyć za podstawę zarówno akcji rządów jak i akcji zawodowych organizacji dziennikarskich.

Wychowanie.

Wobec tego, że przyszłość pokoju zależy od ducha, w jakim wychowuje się młode pokolenie i biorąc pod uwagę, że wszelkie wysiłki w kierunku zorganizowania wspólnoty międzynarodowej będą daremne, jeśli mentalność młodzieży nie będzie skierowana ku pokojowi jako najwyższemu dobru, Rząd polski proponuje stopniowe realizowanie przez zobowiązania międzynarodowych zaleceń i sugestii dawniej ustalonych. W związku z tem należy zwrócić uwagę na to, że pożądanym jest podanie ogólnej rewizji podręczników szkolnych, wprowadzenie w ucełniach wszelkiego stopnia nauczania o Lidze Narodów, o współpracy międzynarodowej i o życiu innych narodów, jak również zachęta ze strony rządów do zbliżenia pomiędzy studentami i ciałem nauczycielskim poszczególnych krajów.

Radio, kino, teatr.

Wobec tego, że na opinie publiczną mają wpływ wszelkiego rodzaju manifestacje kulturalne, jak radio, kino, teatr, Rząd polski proponuje powzięcie zarządzeń w celu zapobieżenia w tej dziedzinie nadużyciom, niebezpiecznym dla dobrego porozumienia między narodami. O ile chodzi o radio, to Rząd polski uważa, że uczynionoby poważny krok naprzód przez zawarcie konwencji ogólnej w tej dziedzinie. Biorąc pod uwagę, że filmy i sztuki teatralne są naogół poddane cenzurze urzędów publicznych, Rząd polski proponuje, by państwa zobowiązały się zakazać wyświetlania filmów i przedstawień teatralnych, zdolnych rozjastrzyć stosunki międzynarodowe, z drugiej zaś strony popierać np. przez uwolnienie od podatków, filmy i przedstawienia propagandy pokojowej.

Uwagi ogólne.

Rozumie się samo przez się, że zrealizowanie koncepcji, dotyczących stanowiska rządów wobec działalności jednostek, pozbawionem byłoby wszelkiej wartości, jeśli państwa w swych wzajemnych stosunkach nie respektowały zasadniczej idei rozbrojenia moralnego. Omawiane tu dzieło nie będzie pełne, jeżeli polityka zagraniczna państw nie będzie w zgodzie z wysiłkami, czynionymi przez nie na rzecz rozbrojenia moralnego.

Procedura:

Rząd polski proponuje przekazanie sprawy rozbrojenia moralnego komisji głównej, która niewątpliwie będzie powierzyć podkomisji zadanie opracowania koniecznej lub koniecznych konwencji”.

Samorząd i państwo

Fachowe kierownictwo i kontrola

Projekt ustawy o zmianie ustroju samorządowego spotkał się z ostrą krytyką działaczy, oceniających samorząd z politycznego punktu widzenia, bądź też widzących w samorządzie coś odrębnego od Państwa i przeciwstawiającego się Państwu, czy też jego władzom centralnym. Kto jednak ocenia samorząd jako jedną z form administrowania Państwem przy pomocy organów obywatelskich, niezależnych od rządu, ale podlegających jego kontroli, ten przyznać musi, iż omawiany projekt zadaniom tym odpowiada w sposób znakomity.

Zasada doboru ludzi.

Ustrój samorządu zawiera pewne ramy dla swobodnej działalności organów, pochodzących z wyborów i rządzących się w ramach obowiązujących ustaw i przepisów. Ordynacja wyborcza zawiera zasady doboru ludzi do poszczególnych organów samorządu. Im lepszy dobór ludzi, tem większą swobodę można pozostawić danemu samorządowi, tem większem zaufaniem może obdarzać go Państwo. Gdy jednak swobodny wybór wprowadzić może do samorządu ludzi, którzy nie dorosli do swego zadania w służbie publicznej, lub którzy wykorzystac chcieliby samorząd dla innych celów niż przewidzianych ustawami, w takim razie Państwo musi mieć dostateczną ilość środków, by temu wszystkiemu kres położyć. Ustrój samorządu i ordynacja pozostają z sobą w ścisłym stosunku: im bardziej surową i przezorną jest ordynacja wyborcza, tem większe kompetencje można pozostawić samorządowi. Gdy ordynacja wyborcza jest liberalną, tem silniejszym musi być nadzór władz rządowych, tem silniejsza ingerencja tych władz w sprawy samorządu. W b. zab. austrj. powiązanie władz państwowych z samorządem było słabe, gdyż ordynacja wyborcza oparta na systemie podatkowym, censuzie inteligencji i reprezentacji interesów dawała gwarancję starannego doboru organów samorządowych. W b. zab. pruskim, gdzie ordynacja była oparta na podobnych zasadach, zaufanie państwa do samorządu było tak wielkie, iż np. sejmik powiatowy miał prawo wyboru landrata czyli starosty (z wyj. Poznańskiego, gdzie obowiązywał rząd pruski przewagi elementu polskiego).

Czynnik silnej władzy wykonawczej.

Gdy za czasów Polski niepodległej wprowadzono na terenie b. zaboru pruskiego 5-cio przymiotnikowe prawo wyborcze do samorządu bez zmiany jego ustroju, okazało się to w dalszych skutkach niepomyślnem. Gorzej byłoby, gdyby na terenie województw południowych wprowadzić system 5-cio przymiotnikowych wyborów bez zmiany ustroju samorządu opartego na bardzo liberalnych zasadach. Samorząd byłby narażony na bardzo ciężką próbę i Państwo miałoby niemało z nim kłopotu.

Projekt ustawy wniesiony przez Rząd do Sejmu zapobiega tym wszystkim brakom: daje bardzo liberalną ordynację wyborczą opartą na najbardziej demokratycznych podstawach, — jednakże do ustroju samorządu wprowadza czynnik silnej i fachowej władzy wykonawczej, rozbudowuje silnie kontrolę wewnętrzną i zabezpiecza dla Państwa bardzo silny nadzór — apowazniający władze rządowe do wkroczenia gdy dana jednostka samorządowa gospodaruje źle lub przekracza ustawowy zakres działania. Na podkreślenie zasługuje też druga wybitna zaleta projektu: daje on jednolite podstawy ustrojowe samorządu dla całego Państwa, bez różnicy na warunki narodowościowe, gospodarcze, kulturalne i wyznaniowe. Jeżeli postanowienia ustawy mogą wydawać się zbyt surowe dla obszarów jednolitych narodowościowo i państwowo wyrobionych, trzeba liczyć się z tem, iż równocześnie muszą być one wystarczające dla obszarów o mniejszem wyrobieniu państwowem, gdzie samorząd może być wykorzystywany dla celów wrogich państwowości polskiej. Dlatego ustawa musi pozostać nadzorowi państwowemu dostateczną za-

sób środków, aby mógł on przeciwdziałać w sobie tego rodzaju wypadków.

Rękojmia pozytywnej pracy.

Pozatem zasługują na uwagę dalsze momenty uwzględnione w ustawie: dzięki racjonalnej ordynacji wyborczej odsuwa ona politykę z samorządu, dając możność powoływania wartościowych i zasłużonych obywateli do pracy w samorządzie, pozatem wprowadzając czynnik zawodowy do samorządu, daje wła-

dzom wykonawczym silne oparcie o czynnik fachowy, zapewniający w samorządzie ciągłość pracy. Jest rzeczą oczywistą, iż stawiając wysokie wymagania kierowniczym władzom samorządu przyłoży Rząd należyta uwagę, aby obsada władz nadzorczych, które czuwać mają nad samorządem oparta była również na czynniku fachowym i wyrobionym społecznie. Dr. Kazimierz Duch poseł na Sejm.

W rocznicę koronacji Ojca św. Piusa XI.

Na zdjęciu drugiem podajemy fragment z uroczystego nabożeństwa w katedrze św. Jana w Warszawie. Na zdjęciu tem na prawo obok grona kapłanów widzimy p. Prezydenta R. P. (X), dalej na prawo nuncjusza Apostolskiego w Warszawie (XX).

Noworozporządzenie Min. Skarbu ustanawia ryczałt podatku obrotowego

Ministerstwo skarbu opracowało i wysłało do ogłoszenia zgodnie z nowelą do ustawy o podatku przemysłowym rozporządzenie zryczałtowania podatku obrotowego dla drobnych płatników.

Rozporządzenie ustanawia ryczałt podatku obrotowego za lata 1932 i 1933 dla przedsiębiorstw handlowych III i IV kategorii, prowadzących: handel towarowy, sprzedaż napojów chłodzących, sprzedaż książek, magle oraz maszyny do czesania wełny.

Zryczałtowaniu ulega również podatek obrotowy przedsiębiorstw rzemieślniczych i rzemieślniczych, posiadających karty rzemieślnicze oraz przedsiębiorstw dorożkarskich i furmańskich, o ile wykupują świadectwa przemysłowe VI, VII i VIII kategorii, a przeciętny ich obrót w latach 1928, 1929 i 1930 nie przekroczył kwoty w Warszawie i w miejscowościach, zaliczonych do I-szej klasy 45.000 zł., w innych zaś miejscowościach 35.000 złotych.

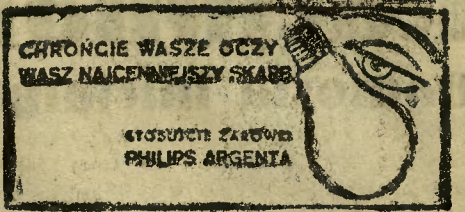
Również ulega zryczałtowaniu podatek obrotowy przedsiębiorstw rzemieślniczych, nawet jeżeli nie posiadają karty rzemieślniczej oraz dorożkarskich i furmańskich, jeżeli tylko wykupują świadectwa przemysłowe VIII kategorii i niezatrudniają więcej jak jednego pracownika najemnego.

Dalej podlega zryczałtowaniu podatek ob-

rotowy przedsiębiorstw skupu zawodowego wykupujący świadectwa przemysłowe IV kategorii, jeśli obrót ich przeciętny w latach 1928, 1929 i 1930 nie przekroczył sumy 20.000 zł.

Do rozporządzenia dołączona jest tabelka podziału przedsiębiorstw podlegających zryczałtowanemu podatkowi obrotowemu. Przedsiębiorstwa handlowe podzielone są w tej tabelce na 43 grupy. Do grupy I-szej, a więc do najniższej, zaliczone są przedsiębiorstwa, których obrót średni nie przekracza 3 tys. zł. rocznie. Te przedsiębiorstwa opłacają podatek obliczony łącznie z 10% dodatkiem nadzwyczajnym i podatkiem na rzecz samorządów w sumie 40,5 zł. rocznie. Do grupy ostatniej, a więc 43 zaliczone zostały przedsiębiorstwa, których obrót przeciętny nie przekracza 45.000 złotych. Opłacają one podatek obrotowy wraz z dodatkami w wysokości 600,75 zł. rocznie.

Wymiar zryczałtowanego podatku ustala urzędy skarbowe na podstawie przeciętnego obrotu za lata 1928, 1929 i 1930, względnie tylko za lata 1929 i 1930 w wypadkach, jeżeli dane przedsiębiorstwo w 1928 r. nie istniało. Na tej podstawie przedsiębiorstwa zaliczone będą do jednej z 43 grup płatniczych. Podatnicy otrzymają nakazy płatnicze na ten podatek za obydwa lata do dnia 31 marca r. b. Podatek ten płatny będzie w czterech równych ratach:

Blagosławieństwo Ojca św.

Z okazji 10-lecia pontyfikatu Ojca Świętego, p. Prezydent Rzplitej i Marszałek Piłsudski wystosowali do Ojca Świętego depesze gratulacyjne, na które Ojciec Święty odpowiedział w serdecznych słowach, przesyłając swe ojcowskie błogosławieństwo dla obu Dostojeństw i dla całej Polski.

List posła Byrki do marszałka Sejmu

Prezes komisji budżetowej p. Byrka wystosował wczoraj list następujący do p. marszałka Sejmu.

„Pana posła Wojciecha Trąpczyńskiego przywołałem w toku obrad Komisji Budżetowej dwukrotnie do porządku z powodu nieodpowiedniego zachowania się. Pan poseł Trąpczyński — mimo pouczenia z mej strony — nie skorzystał z prawa odwołania się przeciw tym karom do Komisji Regulaminowej, lecz w toku rozpraw budżetowych, wytoczył tę sprawę na posiedzeniu Sejmu, przedstawiając ją w sposób niezgodny ze stanem faktycznym.

Nie będę reagował na inwektywy w wywodach P. Posła Trąpczyńskiego przeciw mnie osobiście skierowane, pozwalam sobie jednak w interesie powagi Komisji Budżetowej prosić JW. Pana Marszałka o spowodowanie, by fakty, które były przyczyną przywołania Pana Posła Trąpczyńskiego do porządku, zostały we właściwy sposób ustalone.

List ten p. Marszałek skierował do komisji regulaminowej.

Polska, Prusy i Niemcy

Pod takim tytułem ukazała się świeżo w wydawnictwie W. G. Korna w Wrocławiu książka Fryderyka Schinkla. Wystąpienie Schinkla zasługuje na szczególną uwagę ze względu na niecodzienne ujęcie przez Niemca zagadnienia polsko-niemieckiego oraz ze względu na ciekawe wnioski, jakie autor książki wyciąga z przedstawionych rozważań. Zdaniem Sch. system pruski, stanowiący w zrozumieniu polskiem dzisiaj rzekomo wyłącznie niebezpieczeństwo dla Polski, nie może być identyfikowany z polityką wschodnią Rzeszy z przed r. 1914. „Podjęcie polityki osiedleńczej w stylu przedwojennym nie rokuje na zasadzie doświadczeń 60-letnich wielkich nadziei”. Rozwiązanie kwestji polskiej w państwie niemieckim widzi autor w stworzeniu z terenów mieszanych autonomicznych jednostek, związanych luźno z Rzeszą.

15 kwietnia, 15 lipca, 15 października i 15 grudnia. Niewypłacone w terminie sumy ściągane będą przymusowo, odwołania mogą odnosić się tylko do spraw niesłusznego pociągnięcia do płacenia podatku w formie zryczałtowanej oraz do niewłaściwego zaklasowania. Odwołania wnosić należy do dnia 1 maja.

Wyłączone zostały z pod zryczałtowania przedsiębiorstwa, które powstały po 31 grudnia 1929 r., dalej przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego ogłaszania bilansu urzędowi skarbowemu deklaracją, oświadczającą, że od początku roku prowadzi prawidłową księgowość

Więcej optymizmu!

Apel Ojca św. do kahnodziejów

Ojciec św. przyjmując dorocznym zwyczajem kahnodziejów wielkopostnych, wygłosił przy tej okazji dłuższe przemówienie na temat panującego kryzysu światowego.

Znajdujemy się — mówił Ojciec św. — w okresie dwóch konferencyj między narodowych, po których wiele spodziewa się świat, coraz bardziej pograżający się w pesymizmie. Mamy nadzieję, że Opatrzność przyjdzie nam z pomocą i ręka Boska wesprze i zastąpi rękę ludzką. Dzieje wykazywały zawsze niemożliwą kłęk przy rządzeniu sprawami świata, albowiem sprawy jego posłuszne są ręce Boskiej a nie woli ludzkiej. Kryzys doby obecnej odczuwa się nie tylko w stosunkach międzynarodowych i politycznych,

odczuwa się go również wewnątrz każdej rodziny. Kahnodzieje winni oświecać sumienia i zwracać uwagę, że wszyscy jesteśmy w ręku Boga, choć o Nim zapominają się nawet tam, gdzie rozprawia się o losach narodów. To zapominanie o Bogu w sferach mężów stanu, kierujących polityką narodów, w sferach bankierów, finansistów, wojskowych i innych, stojących u góry, naśladowane jest przez szerokie masy. Wzbudzone już zostało uczucie miłosierdzia, wobec tego jednak, że statystyki wykazują wciąż znaczną ilość bezrobotnych w poszczególnych krajach, że nędza wciąż rośnie, wiele jeszcze uczynić trzeba wysiłków, by pomóc potrzebującym. Dlatego też dalszym obowiązkiem kahnodziejów jest przypominać

wiernym o cierpieniach ich bliźnich i nawoływać do niesienia im pomocy. Ponadto słowami swymi nieść mają pociechę i podnosić na duchu. Świat dzisiejszy stworzył sobie pogańską wiarę w to, jakoby pieniąż był celem, do którego winien zmierzać i jemu wszystko poświęcać. Tymczasem już św. Grzegorz Wielki powiedział: bogactwa człowieka stały się jego kołcami.

W końcu ze szczególnym naciskiem podkreślił Ojciec św., że nauki, jakie wygłaszają będą kahnodzieje w czasach obecnych odznaczać się powinny optymizmem, który jest równoznaczny z nadprzyrodzoną cnotą nadziei, stanowiącą podstawę życia duchowego.

Nieprawdziwe pogłoski

W niektórych pismach opozycyjnych ukazała się notatka o pogłoskach, iż z dniem 1 kwietnia place urzędników państwowych na prowincji będą obniżone o 10 proc., natomiast place urzędnicze w Warszawie nie zostaną zredukowane.

Wobec tej pogłoski miarodajne kółła rządowe oświadczyły, że ani w rządzie, ani w żadnych kółłach rządowych nikt o tem nie mówi i że nikt sprawą obniżki pensji na prowincji w Warszawie nie zajmuje się.

Racjonalizacja odżywiania

Doniosła inicjatywa Warszawskiego T-wa Higienicznego

Zdrowie ludzkie, a co zatem idzie, i życie, w pierwszym rzędzie zależą od tego, czem i jak się człowiek żywi. Słusznie też w świecie lekarskim utrwała się przekonanie, iż źródłem znacznej liczby chorób człowieka są błędy, a przeważnie nieświadome wykroczenia przeciwko zasadom racjonalnego żywienia. Duże rozpowszechnienie w dzisiejszych czasach chorób na tle przemiany materji, a więc artretyzmu, kamieni wątrobianych i nerkowych, niezżytych żołądka i kiszek i t. p., dowodzi niedostatecznej świadomości w społeczeństwie zasad racjonalnego żywienia.

Przez nieznaną i stale sprzeniewieranie się zasadom racjonalnego żywienia ludzie rujną swój najcenniejszy skarb — zdrowie, a gdy go już nadwyręzą lub zrujną, udają się o pomoc do lekarzy, pod opiekę medycyny. Ta jednak nie w każdym wypadku i nie w całej pełni może zaradzić złemu, bo główna przyczyna w postaci nieracjonalnego żywienia, mimo przepisów i zaleceń lekarza, nie zawsze może być usunięta wskutek tego, że kuchnie i zakłady dzisiejsze nie są prowadzone, ani higienicznie ani dietetycznie. Medycyna nie powinna ograniczać swoich bezpośrednich zainteresowań i działalności do gabinetów lekarskich, ambulatorjów i sal szpitalnych, winna ona objąć również kuchnie i zakłady żywienia.

Wiedza ludzka w dziedzinie budowy, odbudowy i przemiany materji stoi dziś nieomal na poziomie nauki ścisłej. Trzeba tylko tę wiedzę umieć praktycznie wykorzystać. Któż to ma zrobić? Najbardziej nawet wykwalifikowani przedstawiciele t. zw. sztuki kulinarnej nie potrafią, bo nie mają przygotowania naukowego, a ich kunszt, skądinąd bardzo wartościowy i pożyteczny, opiera się na empiryce i ze ścisłą wiedzą nie wiele ma wspólnego. Czy nie czas zatem oddać praktyczne kierownictwo techniki żywienia człowieka jedynie w powołane ręce — lekarzy, specjalistów - gastronomów, uzbrojonych w całości kształt wiedzy z zakresu higieny, fizjologii i psychologii żywienia?

Ze względu na zapowiadany z inicjatywy prezydenta Massaryka międzynarodowy zjazd w sprawie racjonalnego żywienia człowieka, omawiana sprawa nabiera szczególnej aktualności. Wyprzedzając inne kraje, Polska poczyniła już odpowiednie kroki, a mianowicie: od roku zgorą przy Warszawskim T-wie Higienicznym istniała już wydział — racjonalizacji żywienia, a jeszcze wcześniej lekarze, członkowie spółdzielni spożywców „Braterstwo”, utworzyli sekcję higieniczno-lekarską, pod której kontrolą znajdują się prowadzone przez spółdzielnię zakłady. Staraniem

Skoncentrowane promienie słoneczne w butelce, to Tranowa Emulsja Scotta — najlepsza i najtańsza odżywka witaminowa. Emulsja Scotta krzepi ciało i wzmacnia odporność organizmu przeciwko skrofotom, krzywicy (angielskiej chorobie) i chorobom zakaźnym, jak: grypa, kółka i gruźlica. Emulsja Scotta jest łatwa do strawienia i przyjemna w smaku i dlatego przez dzieci chętnie przyjmowana. Walory te posiada tylko prawdziwa Emulsja Scotta! Dla naszych dzieci niema nic lepszego!

tych instytucji zorganizowany został cykl odczytów, mających na celu uświadomienie i zainteresowanie szerokiego ogółu społeczeństwa zagadnieniami racjonalnego żywienia. Praktyczne rozwiązanie sprawy zależy wszakże od ustosunkowania się do niej z jednej strony lekarzy, a z drugiej zakładów masowego żywienia.

Kto z lekarzy zdobędzie się na odwagę objęcia odpowiedzialnego posterunku szefa kuchni,

poza osobistą korzyścią materialną, będzie miał niewątpliwą zasługę rozszerzenia terenu pracy zawodu lekarskiego i skierowania medycyny na tory najbardziej słusznej metody zapobiegawczej. Dotyczy to przede wszystkim zakładów masowego żywienia w wielkich miastach, uzdrowiskach i zdrojowiskach.

A. L.

Zwycięstwa norweskie w Lake Placid

Groettumbrassen (Norwegia) mimo swych 34 lat odniósł ponownie zwycięstwo w kombinowanym biegu narciarskim.

Vinjarengen (Norwegia) zwyciężył w skokach narciarskich, osiągając 62,5 m. uzyskując w kombinacji trzecie miejsce za swym ziomkiem Ole Stenen

Centralny piec Europy

Prąd, któremu mamy wiele do zawdzięczenia

Nie chce się wprost wierzyć, że w czasie, gdy u nas włada bezlitośnie ostra zima, istnieją okolice, w których panuje łagodna, miła temperatura. Na kuli ziemskiej jest wogóle więcej obszarów cieplej niż zimnych. Zalicza się do nich przede wszystkim większość wód oceanicznych, które stanowią niejako ciepły basen, zapomocą którego możnaby właściwie ogrzać całą ziemię.

W krajach ciepłych woda morska ogrzewa się na powierzchni bardzo szybko. Najwyższą temperaturę osiąga Zatoka Perska, ciepło dochodzi tam do 34,5 stopnia, na drugim miejscu znajduje się Morze Czerwone, gdzie termometr wskazuje niejednokrotnie 32 stopni. W normalnych warunkach kąpiel w tych temperaturach dałaby się odczuć jako bardzo gorąca względnie letnia, jednak z chwilą, gdy po-

wietrze ogrzane jest o kilkanaście stopni więcej, nawet woda 34-stopniowa potrafi orzeźwić i przynieść pewne ukojenie.

Obok wód ciepłych mamy jednak dwa oceany polarne, w których temperatura wody wynosi przeciętnie pięć stopni. Ta różnica temperatur wód jest przyczyną pewnych zjawisk, w myśl praw natury, która zawsze i wszędzie dąży do wyrównania różnic. Mowa tu o prądach, które niejednokrotnie osiągają szybkość prawie 2 metrów na sekundę i są niejako regulatorem stosunków klimatycznych na ziemi. Pięć wielkich prądów przepływa przez Atlantyk, ocean Spokojny i Indyjski, nagrzewając przybrzeżne kraje i wyrównując różnice klimatyczne. Mają one doniosłe znaczenie dla rozwoju życia ludzkiego i roślinnego.

Dla Europy najważniejszy jest Goli-

Mistrzostwa Pomorza w boksie

Odbędzie się w Grudziądzu

W dniach 20 i 21-go lutego 1932 r. odbędzie się w sali „Tivoli” przy ul. Lipowej walki bokserskie o mistrzostwo Pomorza na rok 1931/32. — Przedfinały rozpoczną się w sobotę, dnia 20 b. m. o godz. 20-tej, półfinały zaś w niedzielę, dnia 21 b. m. o godz. 18-tej, finały natomiast odbędzie się tego samego dnia, t. j. w niedzielę, dnia 21 b. m. o godz. 20-tej. Udział w zawodach wzięną najlepsi pięściarze Pomorza, t. j. Bydgoszcz, Gdańska, Grudziądza i Torunia. Dotychczas zgłosili swój udział: K. S. „Gedania” — Gdańsk, K. S. „Polonia” i T. G. „Sokol” — Bydgoszcz, W. C. Zrz. Sp. „Gryf” — Toruń, Grudziądzki Klub Sportowy 1925, T. S. „Olympia” i T. G. „Sokol” — Grudziądz.

Pomorski Okręgowy Związek Bokserski, który jest organizatorem wspomnianych zawodów, umożliwi więc zobaczenie naprawdę bardzo ciekawych i emocjonujących walk bokserskich. Wydział Sportowy Pom. O. Z. B. prowadzi energiczne przygotowania, aby całość pod względem organizacyjnym stała możliwie na najwyższym poziomie. Między innymi ujrzymy takich asów pięści Pomorza jakimi są: Kozłowski, Jaskótkowski, Bianga, Wróblewski, Hirsz, Witkowski, Gbur, Grabowski, I. Antowski, Wecher, Wrosz i Kompiś. Sędziować w ringu będzie p. Ernaniowicz Paweł — Poznań — Przewodniczący Wydziału Sportowego Polskiego Związku Bokserskiego z siedzibą w Poznaniu.

Nowa metoda rafinerji torfu

Szwecja zmniejszy import węgla?

W obecności reprezentantów rządu szwedzkiego, Szwedzkiej Akademji Inżynierji, oraz całego szeregu ekspertów zagranicznych, zademonstrowano ostatnio nową metodę rafinerji torfu. Nowy produkt, odróżniający się idealną klarownością i czystością, stanowić będzie doskonałe źródło siły pociągowej, zatem może służyć jako środek ogrzewania do domowego użytku.

Przedstawiciel Szwedzkiej Akademji Inżynierji, wyrażając swą opinię o nowym produkcie, podkreślił szczególnie jego taniść, oraz zaznaczył, że torf rafinowany zdobyć sobie niewątpliwie przebojem szwedzkie rynki zbytu, gdyż należy do warunków pochodzenia najzupełniej krajowego. Nawiązując do ostatniej uwagi przedstawiciela Akademji, reprezentanci rządu szwedzkiego wyrazili przekonanie, iż nowy rodzaj paliwa przyczyni się do zmniejszenia importu węgla do Szwecji. Eksperti zagraniczni podnoszą szczególnie doniosłość zdaniami, zdolności pociągowe torfu, doświadczenia bowiem wykazały, iż przy jednym hektolitrze nowego paliwa wagon może przejechać około 90 mil. ang.

strom, który wypływa z zatoki Meksykańskiej i strumieniem o szerokości kilku mil opływa Stany Zjednoczone, prawie aż do Nowej Funlandji, gdzie rozszczepia się na kilka ramion, z których jedno ogarnia właśnie Europę.

J. O. CURWOOD.

Dolina ludzi milczących

Powieść

61) Przekład autorstwa Jerzego Marlicza

— Wcale nie jestem zmęczona, ale jeśli sądzisz, że tak będzie lepiej... — dłonia muskała jego ramię.

— Napewno będzie lepiej! — pochylając się wargami dotknął jej włosów.

Lecz raptem chwycił wiadro i śpiesznie wysunął się przez drzwi na deszcz.

ROZDZIAŁ XX.
We dwoje.

Była to godzina właśnie podczas której, przy jasnej pogodzie, siwy brząsk Dalekiej Północy wyrzały nieśmiało zpoza wschodniej krawędzi boru. Obecnie ciemności przybrały raczej charakter gęstej mgły. Wzdłuż burty wody niesposób było dostrzec. Burta sama także ginęła w mroku. Gdy stanął u rudła, nadbudówka kajuty oddalona o trzy metry, doszczętnie roztopiła się w czerni.

Za wiatłą przegroda z desek, w kajucie zasypiała Marette. Przez nią, dla niej, Kent wiedział, że sprawa wy-

mniej łatwej wygranej. Myślał o niej mował plan dorzecza trzech rzek, od Landing po fort Simpsona, kreślił szkice rozlicznych sytuacji, plan ataku tamtych i swoją obronę. Nie przy puszczał, by policjanci poważyli się wejść do domku inspektora przed dwunastą w południe. Lecz z chwilą wykrycia zabójstwa motorówka policyjna wyruszy w pogoń bez zwłoki. Jednak w momencie rozpoczęcia poscigu barka winna mieć z pięćdziesiąt mil drogi za sobą.

Zanim noc zapadnie miną Porohy Śmierci, kędy Follette i Ladouceur urządzili szaleńczy swój wyścig z miłości do dziewczyny, zaś o parę mil poniżej rozpoczyna się błotnista okolica, gdzie pośród trzciny i szuwarów łatwo będzie barkę ukryć. Tam, wysiadłszy na ląd, ruszą na północ-zachód. Jeszcze doba i będą bezpieczni zupełnie. Miał nieplonną nadzieję, że do walki nie dojdzie. Ale gdyby go do muru przyparli — co tu długo gadać — będzie walczył.

Myśli kłębiły mu się po mózgu,

tymczasem zaś opróżniał barkę z wody. Ruchy miał tak rytmiczne, że stałoby się niejako podkład do dumań. Monotonny plusk wiadra przeszedł w jednolitą harmonję. Pracując, weszły bliskość brzegu. Mimo deszczu wyczuwał słaby zapach igieł sosnowych i żywicy.

Nim skończył — ulewa zmieniła się w drobny kapuśniaczek. Aromat sosny i cedrów dolatywał teraz wyraźniej; głośniej belkotała rzeka. Kent po cichu zapukał do drzwi kajuty. Głos Marette odpowiedział mu — wejść!

Ogień przyszał; tylko węgle żarzyły się czerwieńmi. Kent ukląkł i zewleki z siebie przesiąknięty wilgocią płaszcz.

Marette ozwała się doń z koi.

— Wyglądasz jak wielki niedźwiedź, Jeems. — głos jej brzmiał ciepło i przyjaźnie.

Kent roześmiał się i przysuwając bliżej stółki siadł koło niej, przyczem musiał zginać nieco głowę by nie zawadzić o sufit.

— Czuję się jak słoń, którego zamknięto w klatce dla kanarka! — odparł z humorem — Czy ci wygodnie mała Szara Gąsko?

— Tak. Ale, Jeems, jesteś cały mokry!

— Jednak tak bardzo szczęśliwy, że nic nie czuje!

Ledwie mógł ją dojrzeć w tym ciemnym kącie. Rozpuszcila włosy, by je łatwiej wysuszyć, więc w obramieniu czarnych splotów twarz bielala tajemniczo. Kent dumal, czy też dzie wczyna słyszy bicie jego serca. Zapomniał dorzucić szczap do ognia, za tem mrok gęstniał coraz. Ginęły już kontury twarzy. Kent cofnął się nieco, tknięty myślą, iż świętokradztwem jest zbliżać się do niej nocą, niby złodziej. Wyczuła ten ruch; wyciągając ramię palcami musnęła jego dłoń.

— Jeems, — rzekła miękko — nie żałuję wcale, że przyszedłam do szpitala dnia tego, gdyś sądził, że konasz. Miałam rację zupełnie. Nie jesteś taki jak inni ludzie. A śmiałam się z ciebie wtedy i kpiłam, bo wiedziałam, że nie umrzesz. Czy możesz mi przebaczyć?

Parsknął śmiechem radosnym.

— Doprawdy, to komiczne, jak z drobiazgów wynikają nieraz rzeczy ważne! — rzekł. — Czyż nie stracono niegdyś królestwa dlatego tylko, że ktoś tam zgubił podkowę. Ja znów znam człowieka, którego ocaliła od śmierci fałszywa diagnoza lekarska postawiona innemu! Ot i obecnie, przyszedł do mnie, a ja poznałem ciebie, dlatego tylko...

— Dlatego tylko?... powtórzyła szeptem. (Ciąg dalszy nastąpi)

Zaległe podatki i egzekucje

Rządowe projekty ulg i pomocy dłużnikom

Pogłębianie się kryzysu na całym świecie, oddziaływało również i na ukształtowanie się sytuacji w Polsce. Wprawdzie wstrząsy finansowe, jakie w roku ubiegłym przebiegły falą po wszystkich niemal krajach świata, nie dotknęły w silnym stopniu Polski. Tem niemniej bankowość polska, zarówno państwowa jak i prywatna, zmuszona została do zastosowania restrykcji kredytowych, co odebrało możliwość wszystkim dziedzinom życia gospodarczego robienia swych nadwątlonych finansów dalszymi pożyczkami. Jednocześnie wielkie oszczędności zastosowane w wydatkach państwowych zahamowały roboty inwestycyjne w kraju, co również wywołało ujemne następstwa dla ożywienia rynku wewnętrznego. Oszczędności te były podyktowane koniecznością utrzymania równowagi budżetowej, z którego to zadania rząd wyszedł zwycięsko, zapewniając możliwy spokój życiu gospodarczemu. Wyczerpanie się środków na długoterminowe kredyty zmusiło całe życie gospodarcze do szukania pomocy w kredytach krótkoterminowych, co zresztą stało się na całym świecie. Krótkoterminowe kredyty początkowo poprawiły sytuację dłużników. Poprawa ta jednak była pozorna. Nagromadzenie bowiem terminów płatności długów krótko i długoterminowych, oraz zaległych i bieżących podatków, wreszcie coraz częstsze egzekucje doprowadziły niektóre gałęzie życia gospodarczego do stanu, w którym nie mogły wywiązywać się one ze swych obowiązków płatniczych. Nadeszła chwila, w której stało się koniecznością przecięcie gordyjskiego węzła.

Naprawa systemu egzekucyjnego

Rząd, doceniając potrzebę ulżenia społeczeństwu, zdecydował się na wprowadzenie szeregu ulg w spłacie zaległych długów, zarówno podatkowych jak i innych świadczeń publicznych, aby przez to umożliwić płaconie bieżących należności i odwracać w ten sposób całe społeczeństwo od wzrastającego procesu zadłużania się. Do Sejmu wniósł rząd projekt ustawy, upoważniającej ministra skarbu do rozkładania na raty, umarzania i stosowania innych ulg w zaległościach podatkowych. Takie samo zarządzenie ma wejść w życie w stosunku do ubezpieczeń społecznych. Jednocześnie egzekucja zaległości dokonywana na podstawie tytułów wykonawczych ze środków w rękach władz skarbowych, którym umożliwi to prowadzenie jednolitej polityki egzekucyjnej. Nie rzadko bowiem zdarzało się, że do tego samego płatnika przysyłano sekwestratorów po egzekucje różnych zaległych świadczeń dla rozmaitych organów władzy publicznej, samorządowej czy też instytucji społecznych. Innym znów płatnicy pomijani byli całkowicie lub częściowo. Ministerstwo skarbu, które pragnąc przysięść z pomocą pewnej grupie płatników, udzielało im różny ulg, nie mogło zapewnić tym płatnikom spokoju choćby na pewien krótki czas od wizyt sekwestratorów, przysyłanych przez inne organy władzy egzekucyjnej. Powołało to do rozporozczenia wśród płatników i całkowitego wyczerpywania finansowe. Ześrodkowanie akcji egzekucyjnej w rękach urzędów skarbowych, usunie ten chaos i ułatwi sytuację poszczególnych płatników, przynosząc jednocześnie korzyść instytucjom, które posiadają zaległości. Uregulowanie bowiem terminów egzekucyj zwiększy ich wydajność finansowa.

Praktyczne cele nowych zarządzeń

Silnie także dało się we znaki społeczeństwu zerowanie spekulatorów licytacyjnych, nabywających za bezcen dobra, sprzedawane przymusowo. Rząd, pragnąc uchronić przed ruiną dłużników, a jednocześnie zapewnić wierzytelności uzyskiwanie minimalnej kwoty z egzekucji licytacyjnej, wniósł projekt, ustanawiający najniższą cenę, po której można będzie sprzedać zasekwestrowane przez sąd objekty. Wszystkie te ustawy zmierzają do ułatwienia życia dłużnikom w obecnych ciężkich czasach — pod warunkiem — że obywatele kraju będą płacić bieżące należności. Ten warunek jest konieczny, gdyż zarówno skarb państwa jak i inne organy władz publicznych, a więc komunalnych, instytucji społecznych i t. d. muszą mieć

zapewnione wpływy na pokrywanie bieżących swych wydatków. Ulgi i ułatwienia, zaprojektowane przez władze rządowe, po wprowadzeniu ich w życie, bezsprzecznie przyczynia się do zlikwidowania atmosfery bojaźni przed ustawicznymi egzekucjami

i do wzmocnienia zdolności płatniczych. Usunięcie ciężaru zaległości i podniesienie zdolności płatniczych prowadzi w swej konsekwencji do odrestaurowania dla dłużników możliwości korzystania po pewnym czasie z nowych kredytów.

P. Wojewoda na inspekcji starostw

W dniu 12 bm. przeprowadził Pan Wojewoda Pomorski Kirtiklis dalszą doradczą inspekcję Starostw Powiatowych w Chełmie i Sępólnie. W godzinach wieczornych przybył Pan Wojewoda do Gdyni, gdzie następnego dnia odbył szereg konferencji m. in. z p. Wicekomisarzem Bederskim, zastępującym choręgo Komisarza Rządu p. Zabierzowskiego, Starostą Morskim Henszlem i Dyrektorem Banku Gospodarstwa Krajowego w Gdyni p. Grabowskim. Konferencje te miały na celu należyte zmontowanie konferencji, która ma się odbyć w dniu 27 bm. w Gdyni ze sferami gospodarczymi i Starostami nadmorskich powiatów i

będzie poświęcona organizowaniu zaplecza dla portu gdyńskiego. Dalszy ciąg konferencji z pp. Starostami powiatów kaszubskich poświęcony rolnictwu i sprawie osadnictwa odbędzie się 29 bm. w Wejherowie.

Tego samego dnia zwiedził Pan Wojewoda szkołę gospodarczą w Redlowie. Dnia 14 b. m. w godzinach rannych udał się Pan Wojewoda do Pelplina, gdzie był obecny na uroczystym nabożeństwie na intencję Ojca św. w Katedrze, pozem odwiedziwszy Jego Ekscelencję Ks. Biskupa Chełmińskiego udał się Pan Wojewoda w podróż powrotną do Torunia dokąd przybył w godzinach wieczornych.

Ustrój samorządowy i gospodarka komunalna

przedmiotem obrad Rady Związku Powiat.

W Warszawie obradowała Rada Związków Powiatów Rzplitej polskiej. Poza sprawami natury organizacyjnej Rada zajmowała się wniezionym przez Rząd do Sejmu projektem ustawy o częściowej zmianie ustroju terytorjalnego oraz aktualnym zagadnieniem uzdrowienia gospodarki komunalnej.

W wyniku wszechstronnej dyskusji Rada Związku uchwaliła szereg rezolucji dotyczących poszczególnych punktów projektu, ustawy o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego oraz dwie natury ogólnej: zakres ustawy winien być ograniczony do załatwienia tylko najpilniejszych konieczności w ustroju samorządowym za które Rada uważa: ujednoczenie w całej Polsce zasadniczego typu gminy wiejskiej, mianowicie typu gminy zbiorowej, przywrócenie samorządu powiatowego w województwach południowych itd. —

Moment wejścia w życie nowego ustroju na poszczególnych terenach należy związać z momentem ogłoszenia jednolitych tekstów.

W sprawie uzdrowienia gospodarki powiatów po wyczerpującej dyskusji Rada uchwaliła szereg rezolucji, idących w kierunku: zwiększenia źródeł dochodowych przez przekazanie powiatom i miastom wydzielonym na terenie b. zaboru rosyjskiego wpływów z dodatku do opłaty spirytusowej, przypadających na rzecz związków wojewódzkich; zmniejszenia obowiązków m. i. przez skasowanie obowiązków szpitali samorządowych do przyjmowania członków Kas Chorych, przez zawieszenie obowiązku założenia i prowadzenia w każdym powiecie 2 szkół rolniczych itp., likwidacji długów krótkoterminowych; zabezpieczeniu samorządów przed ponownym zadłużeniem; wprowadzenie restrykcji co do wystawiania

Ważny okólnik Ministerstwa Skarbu w sprawie kapitałów ulokowanych w nieruchomościach

W ostatnich dniach rozesłany został ważny okólnik do wszystkich Izb Skarbowych — podpisany przez p. wiceministra Zawadzkiego, dotyczący sprawy t. zw. dochodzenia co do pochodzenia kapitałów ulokowanych przez poszczególne osoby w nieruchomościach, nabywanych przy budowaniu, względnie udzielanych innym osobom lub przedsiębiorstwom w charakterze pożyczek lub udziałów: Do wiadomości Ministerstwa Skarbu doszło mianowicie, że niektóre władze skarbowe w wypadku stwierdzenia takich tranzacji, żądały wyegitimowania skąd pochodzi suma, użyta na powyższe cele, a w razie nieuzyskania dostatecznych wyjaśnień, uznawały niejednokrotnie całą sumę dokonanych tranzacji za dochód danej osoby, wymagający uiszczenia podatku dochodowego.

Wspomniany okólnik Ministerstwa Skarbu poleca władzom skarbowym zaniechać na przyszłość przeprowadzania wszelkich takich dochodzeń, które to dochodzenia, jak głosi tekst okólnika, w żadnym wypadku nie mogą służyć za podstawę do opodatkowania powyższych kapitałów.

Ministerstwo Skarbu wychodzi z założenia, że udowodnić w sposób niezbity pochodzenie posiadanych kapitałów jest bardzo często w praktyce niemożliwe, zniechęca społeczeństwo i w konsekwencji przyczyni się do zaniechania szeregu tranzacji.

Powyższy okólnik posiada niewątpliwie duże znaczenie dla życia gospodarczego, gdyż po winien przyczynić się do zaangażowania w nowych tranzacjach ukrytych dotychczas kapitałów.

Groteski polityczne

Jakie podobieństwo istnieje między osobą kanclerza Brueninga a harlą?
Jedna i druga stoja z lewej strony, a tręca się je z prawej.

przez zw. sam. akceptów; wprowadzenie sankcji karnych za: nieusprawiedliwione zamknięcie budżetu deficytem, zużycie pożyczek kasowych na wydatki budżetowe, zadłużania się ponad normę ustawową w KKO, udzielania żyra lub gwarancji oraz wystawianie akceptów wbrew przepisom.

Rzymska Koepenikjada

Śmiały rabunek klejnotów koronnych b. króla Amanullaha

W Rzymie zapadł w tych dniach wyrok w sprawie, która żyweem przypomina głośną aferę sławnego kapitana z Koepeniku. Sprawa, z której zaśmiewały się całe Włochy, dla włoskiego kapitana z Koepeniku jednak skończyła się o wiele gorzej.

W marcu ub. roku przybył do ciełego składu poważnego jubilera rzymskiego Menechiniego wytworny kapitan policji ze swym wachmistrzem. Kapitan karabinierów zadał ju-

bilerowi pytanie, czy to prawda, iż nabył część klejnotów koronnych od b. króla Afganistanu Amanullaha, który, jak wiadomo, po swej ucieczce z kraju, osiedlił się w Rzymie. Wiedziano powszechnie, że władca Afganów sprzedał część swych klejnotów, aby za nie nabyć wille. Jubiler przyznał, iż odkupił część tych skarbow. Kapitan grzecznie zauważył, że jest tutaj coś nie w porządku. Wszystkie te klejnoty, a także inne, które posiada jubiler, mu-

szą natychmiast być przedłożone policji celem dokładniejszego zbadania. Oczywiście sporządzi się na miejscu dokładny urzędowy spis kosztowności.

Kapitan przedłożył równocześnie nakaz aresztowania jubilera, wyrażając nadzieję, że sprawa się niebawem wyjaśni. Prawdopodobnie zaehodzi tutaj jakaś pomyłka i dla nieskazitelnego jubilera nie wynikną stąd żadne następstwa. Narazie jednak... kapitan zamyślał dyskretnie auto i z aresztowanym jubilerem i klejnotami udał się do więzienia Regina Coeli, gdzie odstawił aresztowanego, okazując urzędnikom nakaz aresztowania i spisał protokół. Pozem oddalił się zadowolony z matą walizką z klejnotami.

Po kilku rozpaczliwych dla jubilera Menechiniego dniach oczekiwania okazało się, iż padł ofiarą oszustwa. Mundur, podobnie jak swego czasu u szwewa Voigta, „kapitana z Koepeniku” i tym razem działał cuda. Kapitan policji i jego wachmistrz byli dobrze przobrażonymi oszustami, a nakaz aresztowania był również zręcznym podrobionym. Prawdziwa policja rozpoczęła natychmiast energiczne śledztwo i po pewnym czasie udało się jej wykryć oszustów.

Obecnie po 18 dniowej rozprawie zapadł w tej sprawie wyrok. Fałszywy kapitan Ottorino Camilli, który już niejedną sprawkę ma na sumieniu i już dawniej raz wypróbował nieomylny piorunujący efekt mundurki oficerskiej, skazany został na 18 lat więzienia. Fałszywy wachmistrz Umberto del Cavallo otrzymał 15 lat więzienia. Najcięższą karę otrzymał trzeci spółnik oszustwa niejaki Tomasetti, który otrzymał największy udział z miljonowego oszustwa i który był podobno inicjatorem całego projektu. Odpokutuje on swój czyn 2 latami więzienia. Sam zaś rzymski „kapitan z Koepeniku” z oszustwa skorzystał najmniej, gdyż wystrzechnął go na dudka przy podziale lupu Tomasetti.

Wyścig między samochodem, motocyklem i samolotem

W Szwajcarii odbył się onegdaj tradycyjny wyścig między samochodem, motocyklem i samolotem. przyczem awionetka biorąca udział w wyścigu, leciała zatrważająco nisko nad jeziorem alpejskim.

Narady członków Zarządu Okręgowego Związku Nauczycielstwa Polskiego

W ub. niedzielę, odbyło się w Toruniu we własnym lokalu Związku przy ul. Żeglarskiej zebranie członków Zarządu Okręgowego Związku Nauczycielstwa Polskiego. Obradom przewodniczył kol. prezes Jan Ciomborowski, który na wstępie zobrazował sytuację Związku na terenie Pomorza. Odczytany protokół z ostatniego zebrania przez kol. Cieslikowskiego przyjęto bez zastrzeżeń. Z kolei kol. Stępień referował nowy projekt ustroju szkolnictwa, wobec którego Związek zajmuje stanowisko rzeczowe i pozytywne. Po referacie i dyskusji zarząd uchwalił, aby walny zjazd delegatów odbył się w czasie Zielonych Świątek (d. 17 maja) w Chojnicach. Ustalono także program zjazdu na który złożą się referaty z działy prac społeczno-oświatowych itd.

Z powodu wyjazdu z Torunia kol. Mądrego, kier. sekcji społ. ośw., kierownictwo sekcji powierzono kol. Płoskonowi, a kier. sekcji dokształcania nauczycieli objął prof. Orłow. Wyczerpujące sprawozdanie z prac sekcji porad prawnych i prasowej złożył kol. Cieslikowski, apelując do obecnych, aby działalność i praca „Ognisk” miała swe odzwierciedlenie w pismach codziennych i zawodowych.

Nastąpiły sprawozdania członków delegatów z całego Pomorza. 17 reprezentantów powiatowych, zdało sprawozdania z sytuacji, poczynań i prac nauczycielstwa związkowego. Ogólnie w sprawozdaniach przebiegał optymizm. Jesteśmy świadkami coraz mocniejszej pozycji, jaką Związek na terenie wszystkich powiatów pomorskich zajmuje. Organizacja, do której wiele czynników odnosiło się niechętnie, z rezerwą, ba, nawet wrogo, z każdym dniem przybiera na sile, rośnie w liczbę i moc. Coraz silniej i żywiej pulsuje tętno prac organiza-

cyjnych — zawodowych i naukowych w „Ogniskach” nauczycielskich.

Nauczycielstwo związkowe nie ogranicza się jednak do prac jedynie zawodowo-organizacyjnych i naukowych, lecz bierze równie czynny udział w pracy społeczno-oświatowej na wszystkich odcinkach współczesnego życia państwowego.

W wolnych głosach kol. Warczak z Tucholi zaproponował wydawanie biuletynu ilustrującego życie pracę Związku, a kol. Rochwał z Tczewa zwrócił uwagę na prace

ś. p. min. Czerwińskiego p. t. „O nowy ideał wychowawczy w Polsce”, która powinna znaleźć się w każdej bibliotece nauczycielskiej Ogniska.

Książka p. t. „O nowy ideał wychowawczy w Polsce” winna być podstawą do studiów naukowych nauczycielstwa zmierzających do pełnego zrealizowania hasła wychowania obywatelsko-państwowego.

Po wyczerpaniu porządku dziennego kol. prezes Ciomborowski zamknął obrady hasłem: Cześć pracy związkowej.

Pies spowodował śmierć swego pana

Tragiczna śmierć rolnika w Jacewie

W ubiegłą niedzielę 14 bm. w Jacewie pod Inowrocławiem padł ofiarą tragicznego wypadku znany obywatel i ogólnie poważany śp. p. St. Fiutak, właściciel gospodarstwa.

W godzinach rannych zauważył śp. Fiutak stado wron za stodołą i chcąc je spłoszyć, sięgnął po fuzję, poczem przeszedł do kuchni.

Po nabiciu, gotową do strzału fuzję

oparł śp. Fiutak kolbą o ziemię. W tej chwili wpadł do kuchni pies polowy i skacząc na swego pana, spowodował wystrzał, który ugodził go w szczękę, druzgocąc całą czaszkę i powodując natychmiastową śmierć.

Wypadek ten wstrząsnął do głębi mieszkańcami Jacewa tembardziej, że w tej rodzinie jest to już drugi podobny wypadek.

Okropna śmierć 60 let. starca

Zamarł na szosie pomiędzy Jabłonowem a Kitnówkiem

Onegdaj około godziny 10 rano znaleziono na drodze Jabłonowo — Kitnówko (pow. Grudziądz) trupa niejakiego Piotra Suwały z zawodu szewca, liczącego lat 60. Trupa znaleziono w pozycji siedzącej tuż obok szosy w rowie.

Suwała znany był w okolicy, gdzie zajmował się dorywczo pracą szewską przy czym znany był jako nałogowy pijak. Po przybyciu na miejsce komisji sądowo-lekarskiej oraz po dokonaniu sekcji, stwierdzono, że powodem śmierci Suwały było zamrznienie. Śp. Suwała bawił poprzedniego dnia na jarmarku w Jabłonowie, gdzie go widziano w stanie zupełnie pijanym, skąd następnie udał się w drogę

do Bursztynowa. Zmęczony drogą a przytem pijany Suwała pragnąc odpocząć, usiadł w rowie przy drodze, gdzie widocznie zasnął. Ponieważ w nocy mróz dochodził w tej okolicy do 20 stopni, Suwała skutkiem tego, zamarł na śmierć.

Zwłoki Suwały po przeprowadzonej sekcji, pozostawiono na miejscu, w majątku Kitnówko, celem pochowania.

Suwała ma rodzinę w Brodnicy wzgl. we wsi Domanowo (powiat Gostynin).

Wypadek powyższy ze względu na to, że zamrznienie na śmierć trafia się na Pomorzu bardzo rzadko, wywołał w całej okolicy wielkie poruszenie.

Jakie życie taka śmierć

W sprawie znalezienia zwłok Waleczki Antoniego pod Chełmnem przeprowadzone dochodzenie ustaliło, że zabójstwa dopuścił się rolnik Karczmarzski Stefan, upoważniony przez Mieczkowskiego do strzeżenia terenu łowieckiego, dzierzawionego od gminy Trzebiechów.

Do popełnienia zabójstwa Karczmarzski Stefan na wstępnych dochodzeniach nie przyznawał się, a gdy przedstawiono mu szereg dowodów rzeczowych znalezionych na miejscu przestępstwa oraz po przedstawieniu innych poszlaków przemawiających za tem, że on tylko jest sprawcą zabójstwa, Karczmarzski przyznał się do oddania do ś. p. Waleczko i strzału ze

swjej fuzji w dniu 8. 2. b. r. o godz. 17-tej, w chwili gdy Waleczkę spotkał na kłusownictwie, i kiedy tenże ścigany wymierzył w kierunku niego.

Tomaczenia się Karczmarzskiego mogą polegać na prawdzie, ponieważ Waleczko znany był jako zawodowy złodziej i kłusownik, karany już kilkakrotnie za podobne czyny, pozatem wymieniony stawiał opór prawie zawsze interwenującym w jakiegokolwiek sprawie funkcyj. P. P. a przytrzymany na gorącym uczynku kłusownictwa był zdolny wymierzyć a nawet oddać strzał w kierunku Karczmarzskiego.

Ujęcie szajki, której grozi sąd doraźny

Jak już podaliśmy w jednym z poprzednich numerów, 11 bm. dokonano napadu rabunkowego na starego Suszkę Bechlarda, rabując mu w lesie pod Kolanówkiem około 2000 złotych.

Natychmiast przeprowadzone dochodzenie dało niespodziewanie szybkie wyniki, gdyż już w dwa dni później, t. j. w sobotę 13 bm. ujęto czterech sprawców rabunku, którymi okazali się bracia Władysław i Antoni Rupiczakowie z Kobylana pow. Szubin, Mieczysław Różański z Rucewa i Stanisław Niespodziński z Kolanówka — główny aranżer wyprawy.

Wszyscy ci rabusie byli na jarmarku w No-

wejwsi Wielkiej, gdzie zauważyli u Suszki pieniądze. Napadu dokonali Antoni Rupiczak i Różański, natomiast drugi Rupiczak oczekiwał w pobliżu. Niespodziński w tym czasie siedział w Kolanówku, w zagrodzie Suszków, chcąc w ten sposób uchronić się od posądzenia.

Po dokonaniu rabunku szajka zbiegła, jednak natychmiast ją ujęto i odstawiono do Sądu Grodzkiego w Inowrocławiu, gdzie prowadzi się śledztwo w trybie przyspieszonym, ponieważ aresztowani odpowiedzą wkrótce w trybie doraźnym przed sądem z Bydgoszczy.

Znowu aresztowanie podpalaczy

Dnia 29 stycznia około godz. 5 powstał pożar w zabudowaniu rolnika Loeperta Krystjana w Lipinkach (pow. lubawski). Ogień zniszczył stodołę wraz ze słomą i sianem, niektóre maszyny rolnicze oraz dach stajni i chlewa, wyrządzając szkodę na sumę około 6000 zł. Spalone mienie było ubezpieczone na sumę 9.500 zł. w Pom. Tow. Ubezpiecz. w Toruniu.

W toku dochodzeń zaistniało podejrzenie zbrodniczego podpalenia z chęci zysku asekuracyjnego, o które jest podejrzany poszkodowa-

wany i jego robotnicy Figurski Bronisław i Rochon Stanisław, którzy najprawdopodobniej dokonali podpalenia z namowy właściciela. — Na podstawie dotychczas stwierdzonych okoliczności, obciążających podejrzanych, zostali oni przytrzymani i odstawieni do Sądu Grodzkiego w Nowomieście, który decyzyją zastanowił wobec nich jako środek zapobiegawczy, bezwzględny areszt śledczy. Dalsze dochodzenia w toku.

„Miss Europa 1932”

Na konkursie piękności w Nicei z pośród „królowych” różnych państw — duńska „królowa piękności” Aase Clausen wybrana została Miss Europa.

Podgórz

— Walne zebranie PBK odbędzie się we wtorek o godz. 18 w sali posiedzeń Magistratu. — Z. O. S. P. Zebranie Ochotniczej Straży Pożarnej odbędzie się we wtorek o godz. 19 w lokalu p. Skrzypnika.

Kościerczyna

— Zw. Strzelecki w Liniewie. W dniu 7 bm. w Liniewie Związek Strzelecki i Zaw. Zw. Drobnych Rolników odbyły wspólne zebranie celem przeprowadzenia propagandy prasy rządowej i omówienia sprawy wyborów do Rady Gminnej. W tej sprawie uchwalono jednogłośnie ażeby do wyborów przystąpić z listą kompromisową. Po omówieniu różnych spraw wchodzących w zakres drobnego rolnictwa p. Rekowski członek gminnej komisji rewizyjnej zwrócił uwagę obecnym na fatalną gospodarkę gminną, przez co została gmina uszkodzona na kilka tysięcy złotych.

Przed tygodniem zaś staraniem tut. Zw. Strzeleckiego i koła BBWR. urządzono w sali p. Łukowicza uroczystą akademię ku uczczeniu 25 letniej sakry ks. biskupa Bandurskiego przy współudziale licznie zebranej ludności miejscowej i młodzieży szkolnej. Na uroczystość złożyły się życiorys solenizanta wygłoszony przez ob. Kowalskiego, deklamacje młodzieży szkolnej oraz śpiew chóralny. Wzniesieniem okrzyku na cześć ks. biskupa Rzpłitej Prezydenta i Marsz. Piłsudskiego — zakończono akademię.

Programy radiowe

Środa, dnia 17 lutego

Warszawa 11,20 Kom. met. Gł. Wojsk. St. Meteor. dla komunikacji lotn. 11,45 Codzienny Przegląd Prasy Polskiej. 11,58 Sygnał czasu z Warsz. Obs. Astr. hejnał krak. 12,10 Płyty gramof. 13,10 Urząd. kom. PIM. 13,15 komunikat gospodarczy. 14,45 Muzyka lekka w wyk. ork. Dajos Bela (płyty); 15,15 komunikat harscerski. 15,20 Wiadomości Tow. Kooperatystów 15,25 „Skrzynka pocztowa” korespondencje bież. omówi dr. M. Stępowski. 15,50 Płyty gramof. 16,15 Kom. Państw. Urząd. Wychow. Fiz. i Państw. Zw. Sport. 16,20 Odczyt pt. „Zo rze polarne” wygl. dr. H. Jeżewski. 16,40 Pieśni hiszpańskie w wyk. Flety. 16,55 Angielski. 17,10 Odczyt; 17,35 Koncert popoł. 18,50 Rozmaitości; 19,15 kom. roln. Min. Rolnictwa; — 19,30 Wiadomości sportowe; 19,35 Piosenki w wyk. Danilewskiego; 19,45 Prasowy Dziennik Radiowy; 20,15 Ukraińskie pieśni ludowe w wyk. Ukraińsk. Chóru Narod. im. Lysenki pod dyr. S. Solohuba; 21,00 Kwadrans liter. — KM. Górski „Biblioman” nowela. 21,15 Utwory skrzypce. odegra R. Soetens. Akomp. L. Urstein 22,00 Feljton pt. „Oczy, uszy i podniebienie Paryża” wygl. p. St. Podhorska-Okołów. 22,15 Dodatek do Pras. Dz. Radj. 22,20 Urz. kom. PIM i kom. policyjny. 22,25 Muzyka lekka w wyk. ork. E. Lorand. 22,45 Odczyt ang. ze Lwo wa. 23,00 Muzyka tan. z danc. Adria.

15,45 Wilno Koncert dla młodzieży. 16,20 Poznań „Nowy Świat” (wrażenia z podróży do Ameryki) wygl. p. Aleks. Janta-Polczyński. 20,15 Koncert wieczorny.

17 35 Wilno Koncert popołudniowy. 19,20 Poezje własne z cyklu „Lacrimae Reum” — odczyta Kamil Ellen.

20,00 Lwów „Legenda i rzeczywistość maszyny mówiącej” — wygl. dr. Zofja Lissa.

Kartuzy

— Nieszczęśliwy wypadek. W środę 10 bm. w mieszkaniu p. Śmigielskich przy ul. Hallera wydarzył się nieszczęśliwy wypadek, który mógł przybrać groźne rozmiary. 13 letni Franciszek Śmigielski bawił się zapalnikami lontowym do rozbijania kamieni. W pewnej chwili nastąpił wybuch zapalnika, który ciężko zranił chłopca. Nieszczęśliwemu po natychmiastowym przewiezieniu do szpitala powiatowego amputowano 3 palce lewej ręki. Chłopiec odniósł pozatem ciężkie okaleczenia na prawej ręce i twarzy.

— Przytrzymanie sprzedawcy książek sekiarskich. W ostatnim czasie wioskę Staniszewo jakaś sekta starała się zarzuć książkami sokciarskimi, których sprzedają zajmował się pewien młodzieniec, nie posiadający żadnych papierów, przeto policja przytrzymała go i spisała odpowiedni protokół.

— Jeden ze sprawców napadu na wóz pocztowy ujęty. Napad na wóz pocztowy, dokonany w dniu 1 bm. między Kościerczyną a Skorzewem, postawił policję na nogi. Rozpoczęto natychmiast energiczne dochodzenie, które po 9 dniach zostało uwieńczony pomyślnym wynikiem. W ubiegły wtorek aresztowano w Lipnicy w pow. chojnickim 21 letniego Romana Pałubickiego ze Smołdzina, jako głównego sprawcę napadu. Napad ten był przez Pałubickiego oddawna planowany. Gdy 1 bm. wóz zabrał przesyłki z urzędu pocztowego w Kościerczynie, Pałubicki pilnie go śledził. Na ul. doszedł do woźnicy, prosząc, aby go zabrał do Skorzewa. W lesie w pobliżu wioski Pałubicki silnym uderzeniem ubezwładnił woźnicę i z lasu wyskoczyło 2 dalszych współników bandyty. Woźnicę skrepowali sznurami, a wóz wciągnęli do lasu, szukając za pieniądze, — których jednak nie znaleźli. Po zrabowaniu bezwartościowych papierów, napastnicy zbiegli. Pałubickiego osadzono w więzieniu chojnickim. Stanie on przed sądem doraźnym. — Dalsze śledztwo w toku.

— Nagły zgon. W nocy z 7 na 8 bm. zmarła nagle wychodząc z mieszkania 22 letnia Wanda Kostuchówna.

KRONIKA

środa
17
lutego

BYDGOSZCZ

Kalendarzyk rzym.-kat.

Wtorek Juljanny P. M.

Środa Patrycjusza

— Dyżur nocny aptek do dnia 15 bm. pełnią: Apteka pod Aniołem, ul. Gdańska 65, tel. 385, Apteka przy Pl. Teatralnym, ul. Marszałka Focha 10, tel. 19-62 i Apteka B. Tarasiewicza, ul. Orła 8, tel. 146.

— Muzeum Miejskie przy Starym Rynku otwarte codziennie od 10 do 16, w niedzielę i święta od 11 do 14. Obecnie w Muzeum zbiorowa wystawa obrazów prof. Bartla z Poznania.

TEATR MIEJSKI

We wtorek i środę — „Wiktorja i jej huzar” operetka Pawła Abrahama.

W czwartek — „Miod kasztelański” — komedia J. I. Kraszewskiego.

„Cnotliwa Zuzanna” i jej szlagiery w Teatrze Miejskim.

Kasa zamawiań z niebywałym ożywieniem sprzedaje już bilety i przyjmuje zamówienia na premierę 20. II. operetki Jana Gilberta „Cnotliwa Zuzanna”. Operetka ta obfitująca w niebywale przeboje, z których najważniejsze są: „To Paryż jest” — w wykonaniu Grabowskiej, Malinowskiego, Olędzkiego. „Zuzanno! ach Zuzanno!” z udziałem Grabowskiej, Malinowskiego, Olędzkiego, Cybulskiego. „Rumba” odtaną Górecka i Morawski. „Dobrana parka” w wykonaniu Grabowskiej, Dowmunt. „Słodki walczyk” w interpretacji Ninki Wilnińskiej. „Ogniste hiszpanki” odtaną — Szwedówna, Domalska, Hudzicka, Drapikowska, Dziurkiewiczówna. „O przyjdź!” tango odśpiewa Kaupka. „Dzieci morza” odtaną: Królakówna, Różycka, Gołembiewska. „A jednak tylko rumba” odśpiewa i odtąnczy Wilnińska. „Kiedy papa ze swym synkiem na hulankę mknie” w wykonaniu: Grabowskiej, Lasowskiej, Malinowskiego, Olędzkiego, Cybulskiego i całego zespołu. Reżyseruje A. Olędzki. Kapelmistrz Lech Bursa. Baletmistrz W. Morawski.

REPERTUAR KIN:

Corso — arcsensacyjny film p. t. „Stać tu Eddie Polo” oraz dwie bardzo wesołe komedijki. Dla dzieci i młodzieży dozwolone.

Marysienka — „Szpiery” i „Wyjęty z pod prawa”

Rewja — poraz ostatni wspaniałej emocjonującej film p. t. „Oszust Teksasu”. Na scenie rewja.

Kryształ — przepiękna, pełna beztróskiego humoru i słońca wiedeńska komedia p. t. „Bal w operze”. W rolach głównych uroczą Liana Haid, ulubieniec publiczności Iwan Petrowicz i doskonały Georg Aleksander. Wspaniały ten program uzupełnia najnowszy tygodnik dźwiękowy Foxa.

Nowości — potężny film p. t. „Krew na pustyni” — dramat egzotyczny w reżyserji Edwarda Słomana.

W rolach głównych Jack Holt, Dorothy Sebastian, Ralph Graves.

Z miasta

— Osobiste. P. Prezydent Rzeczypospolitej mianował sędziego grodzkiego p. Adama Baryczę sędzią Sądu Okręgowego w Bydgoszczy.

— Podziękowanie. Zarząd Bydgoskiego Komitetu Niesienia Pomocy Wdowom i Sierotom po prac. kol. składa J. W. Panu Józefowi Berendowi właścicielowi restauracji dworcowej serdeczne podziękowanie za urządzenie bufetu na Wieczorze Towarzyskim oraz za przekazanie 229 zł. na rzecz wdów i sierot po prac. kol. JWPanu Bucholtowi za przewiezienie zieleni, Prasie miejscowej za reklamowanie Wieczoru „Bóg zapłać”.

— Tryb egzekucji należności podatkowych w wypadkach zniesienia podania o rozłożenie na raty lub odroczenie należności.

Na zapytanie jednej z Izb Skarbowych, Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że wniesienie przez podatnika podania o udzielenie rat wzgl. odroczenie należności podatkowej nie uzasadnia roszczenia o wstrzymanie kroków egzekucyjnych do czasu wydania decyzji na wniesione podanie, a tem samem o zwrot względnie nie pobieranie kosztów egzekucyjnych w wypadku wdrożenia egzekucji.

— Wieczorek esperancki dla esperantystów i sympatyków ruchu pomocniczego języka światowego urządza Bydgoskie Towarzystwo Esperantystów w przyszły wtorek dnia 16 lutego o godz. 20 w małej sali Cywilnego Kasyna przy ul. Gdańskiej. Pierwszą część wieczorku stanowi zebranie członków towarzystwa. W programie m. in. referat w języku polskim prof. Sygnarskiego o ostatnich sukcesach Esperanta, po gadance esperancka murzyna Kola Ajayi, pochodzącego z Lagos w Zachodniej Afryce na temat: „Moja pierwsza podróż poza granice...”

Hold Budgoszczy dla Jego Świętobliwości Piusa XI.

Dzień dziesięciolecia pontyfikatu Jego Świętobliwości Piusa XI, który cały świat katolicki ubiegłej niedzieli tak uroczyście obchodził — niechybnie i w sercach katolickiego społeczeństwa Bydgoszczy zapisał się złotymi głoskami gorącej miłości dla Najdosłojniejszego Jubilata.

Żywiołowy wprost wyraz głębokiego holdu i czci dla Namiestnika Chrystusowego dała katolicka Bydgoszcz na uroczystym nabożeństwie dziękczynnym odprawionym w kościele farnym, gdzie nieprzeliczone tłumy wiernych pospieszyły przylączyć się do wspólnego „Te Deum”.

Uroczystość reprezentacyjną odbyła się w południe w Teatrze Miejskim. Salę wypełniła do ostatniego miejsca katolicka publiczność — w łóżkach zasiadli przedstawiciele władz, pomiędzy którymi zdolaliśmy zauważyć pp. Starostę Dr. Beretę, wiceprezydenta miasta Dr. Chmielarskiego, proboszcza parafii farniej ks. kanonika Szulca, przedstawicieli wojskowości płk. Romiszewskiego, ks. podplk.

Wiszniewskiego i wielu innych.

Po odegraniu przez orkiestrę 62 pp. hymnu narodowego, dyrektor Biblioteki Miejskiej Dr. Belza wygłosił słowo wstępne. W dalszym ciągu orkiestra wojskowa pod batutą kapelmistrza por. Grabowskiego wykonała potężny hymn papieski, który wysłuchano stojąc.

Referat pt. „Papież Pius XI a Polska Odrodzona” wygłosił kpt. Andrzej Kuwiec przedstawiając retrospektywnie historię katolicyzmu od czasów Mieszka I, poprzez dni świetności i chwały Sobieskiego do czasów niewoli i Zmartwychwstania Polski, której miłość i oddanie do Stol. Apostolskiej zjednało zaszczytne miano „Polonia semper fidelis”.

Pod koniec chór „Echo” pod batutą prof. Jaworskiego wykonał przepiękną „Jubilatę” — Beethovena i Psalm 130 — Kochanowskiego — Walewskiego.

Podniosła uroczystość zakończono hymnem „Boże coś Polskę”.

Wyżej cenia dobro partji niż Rzplitej

Nieudany występ rozbiłaczy

Ubiegłej niedzieli w sali Resursy Kupieckiej odbyło się roczne walne zebranie Towarzystwa Powstańców i Wojaków OK 8. Bydgoszcz, przy komplecie członków. Zebranie zagał tymczasowy prezes p. Kuligowski, witał przedstawicieli wojskowości pp. mjr. Cen zartowicza i por. Lindnera, przedstawił dyr. Jankowskiego, oraz członków i sympatyków poczem sekr. p. Kłowski odczytał protokół z ostatniego zebrania, który bez zmian przyjęto. Następnie mjr. Cen zartowicz przedstawił zebrany w krótkich słowach cel organizacji Tow. Powstańców i Woj. objętej statutem grudniowym.

Po przemówieniu prezesa, które było uzupełnieniem słów mjr. Cen zartowicza nastąpiło przyjmowanie członków. Kandydatów, którzy podpisali deklaracje przystąpienia do Związku było aż 27 i dlatego nie dziw, że tak poważna ilość ludzi (w stosunku do 25 dotychczasowych członków) wspomaganą przez niektórych tzw. „sympatyków” celowo usiłowała wprowadzić do toczących się obrad zamieszanie. Okazało się to już przy wyborze prezydium. Niestety nie udało się nowicjuszom ulokować za stołem prezydjalnym swych kandydatów, bowiem prawem większości głosów marszałkiem zebrania został prezes p. Kuligowski, lawnikami pp. dyr. Malinowski i Mazur, sekretarzem zaś p. Cywiński.

Sprawozdania komisarycznego Zarządu, który ze względu na dwumiesięczną zaleździe działalność nie mógł się wykazać nadzwyczajnymi dorobkami organizacyjnymi zamierzała „opozycja” wykorzystać jako wodę na swój młyn.

nego Kontynentu”. Prócz tego obejmuje program produkcje humorystyczne i wokalne w języku esperanckim. W pauzach przygrywa orkiestra. Wstęp na wieczorek dla każdego bezpłatny.

— Bydgoski Okręg „Caritas” przypomina członkom, że Walne Zebranie odbędzie się w dniu 17 bm. o godz. 17 (5) na sali Domu Katolickiego przy Rarze.

O liczny udział uprasza — Zarząd.

— Zebranie towarzyskie Organizacji Przysposobienia Kobiet do Obrony Kraju ul. Jagiellońskiej 15 odbędzie się w środę dnia 17 bm. o godzinie 17 i pół. Obecność wszystkich członkiń pożądana.

— Z. Z. Z. Zebranie Oddziału Pracowników Umysłowych Zw. Związków Zaw., odbędzie się w bieżący czwartek o godzinie 20 w lokalu przy ulicy Grodzkiej 5. Sprawozdanie ze zjazdu delegatów w Warszawie. Obecność wszystkich członków konieczna. — Zarząd.

— Ostre strzelanie. W dniach 18 i 19 lutego 1932 r. przeprowadzać będzie 62 pułk piechoty na strzelnicy 15 Dywizji Piechoty Wlkp. ostre strzelanie.

Drogi w tym kierunku strzeżone będą przez posterunki wojskowe.

— Urząd Wojewódzki Poznański zwraca uwagę zainteresowanym na przepis ustawy z dn. 7. 11. 1931 r. o publicznym posługiwaniu się odzaczaniami uzyskanymi zagranicą na wystawach gospodarczych (Dz. U. 105 poz. 813), które wchodzi w życie z dniem 7 marca br. i w me-

Tak więc w dyskusji jaka się wyłoniła nad sprawozdaniami, miast rzeczowej krytyki, — „przywódcy” wystąpili z nierzeczowymi i szarżnistymi przemówieniami, w deseń agitacyjno wiecowy.

Po udzieleniu Zarządowi absolutorjum — przewodniczący zarządził 10 min. przerwę, — po której miały się odbyć wybory do zarządu. Przed postawieniem kandydatów na listę, wpłynął do prezydium wniosek pp. Deji i Pałaszewskiego, o odroczenie wyborów na czas przewidziany statutem, w celu zbadania kwalifikacji kandydatów na członków. Jako przeciwnik wniosku zabrał głos p. Zawadzki (kandydat) oświadczając, że jako ppor. rez. nie może pozwolić by jakiś szeregowiec go badał, — poczem ostentacyjnie opuścił salę. Za nim wyszło również kilku kandydatów.

Pomimo tego odprężenia, jakie ku zadowoleniu obecnych po odejściu grupy malkontentów nastąpiło na sali obrad wnioskodawcy pp. Deji i Pałaszewski od wniosku nie odstąpili, wobec czego zebranie odroczone na okres jednomiesięczny, konieczny do zbadania kwalifikacji zgłoszonych kandydatów.

Charakterystyczne światło na niektórych, (na szczęście nielicznych) panów rzuca fakt że ci właśnie panowie zapewniający wszędzie i zawsze głośno o swym patriotyzmie, dla zadookumentowania swego oburzenia za poniesioną porażkę na toast wzniesiony przez przewodniczącego na cześć Rzplitej, i Jej najwyższych dostojników — nie powstałi.

Zaiste, — obłęd partyjny wszedł już w najskrajniejszą fazę.

których posługiwanie się na obszarze państwa zagranicznymi odznaczeniami wystawowemi uzyskanymi po wejściu w życie tej ustawy uzależnione jest od zezwolenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

— Zawody łyżwiarskie. Zawody łyżwiarskie dla pań i panów o mistrzostwo miasta zostaną rozegrane w niedzielę dnia 21 bm. na ślizgawce B. T. W. w ogrodzie „Patlera”. Zgłoszenia zawodników przyjmuje B. T. W. codziennie na ślizgawce i kier. sekcji sport. zimowych p. Drewek w K. K. O. przy ul. Marszałka Focha.

— Związek Cywilnych Niewidomych. Plenarne zebranie w środę dnia 17 lutego 1932 r. o godz. 19,30 u p. Melleri Plac Piastowski nr. 17.

— Walne zebranie członków Koła Przyjaciół VI. Drużyny Harcerskiej przy gimn. Kopernika odbędzie się w niedzielę dnia 21 lutego o godzinie 4 po poł. w auli gimn. im. Kopernika. Porządek dzienny: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego i 2) Iawników, 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania, 3) Sprawozdanie zarządu, 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, 5) Dyskusja, 6) Wybór nowego Zarządu, 7) Wolne wnioski. O ile o oznaczonej godzinie nie zbierze się wymagana do powzięcia uchwały ilość członków — odbędzie się pół godziny później drugie Walne Zebranie, na którym zapadną uchwały bez względu na ilość obecnych. Rodzice i sympatycy, Harcerze mile widziani.

Dr. Tyrowicz — prezes. Janicki — sekretarz.

Komitet W. F. i P. W. instytucja urzędowa

Miejski Komitet W. F. i P. W. zgodnie z wyjaśnieniem Państwowego Urzędu W. F. i P. W. powołany do życia przez Ministra Spraw Wojskowych w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23. 1. 1927 r. jest instytucją urzędową i organem wykonawczym Wojewódzkiego Komitetu W. F. i P. W.

Wszystkie Zrzeszenia W. F. i P. W. oraz Kluby Sportowe na terenie miasta rejestrowane w Komitecie korzystają z wszelkich przywilejów Komitetu z obowiązkiem ścisłego przestrzegania zarządzeń Komitetu wydawanych przez jego organa wykonawcze, t. j.: 1) Miejski Wydział Wych. Fiz. ul. Libelta 5, 2) Powiatowa Komenda P. W. Ratusz ul. Farna.

Zaszczytne odznaczenie muzyka bydgoskiego

W dniu 16 bm. Filharmonja Warszawska obchodzi uroczyste 30-lecie swego istnienia. Jak wiadomo w r. 1902 za inicjatywą i staraniem kilku wybitnych działaczy społecznych i melomanów m. in. ks. Lubomirskiego, hr. Zamojskiego i redaktora Reichmanna powołana została do życia wyżej wymieniona instytucja kulturalna, która w niedługim już czasie stała się ośrodkiem życia muzycznego nie tylko stolicy ale całej Polski. W związku z jubileuszem ukonstytuował się w Warszawie specjalny komitet, w skład którego weszły najwybitniejsze osobistości świata muzycznego z całego kraju. Zarząd komitetu kooptując członków, wyróżnił również i Bydgoszcz, zapraszając do swego grona jednego z najwybitniejszych miejscowych muzyków i pedagogów — dyrektora Bydgoskiego Konserwatorium Muzycznego p. Wilhelma Winterfelda, który w dniu wczorajszym wyjechał do Warszawy celem wzięcia udziału w uroczystościach jubileuszowych.

2 lata więzienia za zabójstwo niemowlęcia

Przed Trybunałem Karnym Sądu Okręgowego w Bydgoszczy odpowiadała 20-letnia Niemka Frida Krueger z Otorowa pow. Bydgoszcz za uduszenie swego nieślubnego dziecka. Powodowana chęcią zatajenia przed ludźmi swego nielegalnego macierzyństwa, bezpośrednio po narodzeniu się dziecka, Kruegerowa włożyła je do wiadra z wodą, wskutek czego niemowlę udusilo się. Dla całkowitego zatarcia śladów zbrodni, nieuczestna matka zakopła zwłoki dziecka w przydrożnym rowie i wróciła do domu nie przypuszczając nawet, że była obserwowana przez swą koleżankę. Ta ostatnia doniosła o wypadku władzom bezparteiściwstwa. Kruegerowa odpowiadała wczoraj przed Sądem. W wyniku rozprawy skazała ją na dwa lata więzienia.

Na wzór amerykańskich kolegów pracują „fachowcy” bydgoscy

Pytanie to nasuwa się samo przez się po wysłuchaniu makabrycznej opowieści zrelacjonowanej tu. Urzędowi śledczemu przez zam. przy ul. Podwale 12 kupca Saula Barona. Gdy kupiec po zamknięciu onegdaj o godz. 19-tej swego sklepu wyszedł tylnym wyjściem i znalazł się w sieni domu, zgasiło nagle światło elektryczne i nim Baron zastanowił się mógł nad powodem tak nagle „zaistniałej” ciemności, poczuł się pochwyconym przez krzepkie ramiona jakiegoś osobnika. Kupiec w mig znalazł się na ziemi, obrabiany tępe narzędziem po głowie przez tajemniczego osobnika, którego twarzy w ciemnościach rozeznac nie mógł. Mimo przestraszu Baron po męsku stawiał opór i w pewnej chwili uwolniwszy swą grdykę z pod żyłastych palców napastnika, poczał przeraźliwym głosem wyzwać pomocy. Napastnik speszony przeraźliwym jak syrena głosem napadniętego wolał nie wchodzić w kontakt z przygodnymi świadkami tej wielce ciemnej farsyberji i wiaźszy — jak to mówią — nogi za pas, czmychnął aż się kurzyło. Napadnięty kupiec sądzi, iż padł ofiarą zemsty osobistej, jakkolwiek żadnych w tej materji danych zapodać nie może, z drugiej jednak strony polacja, nie mając w ręku poszlak, nie wie co z tym fantem począć.

— Parszywa owca znalazła się wśród chwiałowych mieszkańców przytulku dla bezdomnych przy ul. Jagiellońskiej. Bezlistośne i niesumienne indywiduum, na którego ślad dotychczas wpaść nie zdołano, skradło z kufra nię. Stanisławy Siwik cały jej majątek, wyrażający się sumą 17,50 zł. Trzeba być doprawdy bestją najpodlejszego gatunku, by tuczyć się tak nędznym groszem bezdomnej i bezrobotnej kobiety, utrzymującej się przy życiu dzięki miłosierdziu bliźnich.

Chelmno

Kino dźwiękowe w Chelmnie. Dyrekcja kina „Halka“ instaluje aparat dźwiękowy systemu taśmowego. Promjera filmu dźwiękowego odbędzie się w czwartek dn. 18 bm. — Jako pierwszy wyświetlany będzie, cieszący się niebywałym powodzeniem, wspaniały film pt. „Parada miłości“ z Mauricem Chevalierem i Jeanette Mc Donald na czele.

Przedstawienie dla dzieci i młodzieży urzędu dnia 21 bm. Rodzina Wojskowa w kinie „Halka“. Początek o godz. 2.30 popoł. Zapowiada się niezwykle piękny program z tańcami ludowymi wykonanymi przez dzieci z przedszkola i panie z Rodziny Wojskowej.

Ruchoma wystawa artystyczna robót ręcznych odbywa się począwszy od niedzieli 14 bm. do środy 17 bm. włącznie, na auli gimn. męsk. Wystawa urządzona staraniem Związku Prac. Obyw. Kobiet w Kołomyi. — Wstęp bezpłatny. Na wystawie można nabyć na dogodnych, na raty warunkach, piękne rzeczy, jak firany, story, kapy na łóżka itp. wykonane ręcznie.

Osobiste. Wręczenie dyplomu honorowego członka pomorskiego drukarstwa senjorowi p. Fijałkowi przez specjalną delegację z Torunia odbyło się w niedzielę dn. 14 bm. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz państwowych, miejskich i liczni przedstawiciele społeczeństwa.

Państwowe gimnazjum męskie otrzymało imię Króla Kazimierza Jagiellończyka. Imię to wybrał sobie zakład dlatego, że za czasów tego króla zaczął się w ziemi chełmińskiej ruch polonizacyjny z powstaniem t. zw. „Związku Jaszczurczego“, dążący do rugowania z Pomorza niemieczyzny. Oficjalna uroczystość, połączona z manifestacją odbędzie się dnia 10-go kwietnia br.

Z żałobnej karty. Umarł po operacji na ślepa kizkę w tut. lecznicy powiatowej ks. Józef Baumgart, wyświęcony przed 2 laty. Sp. zmarły był wychowankiem tut. gimnazjum.

W ostatnich dniach rozstało się z tym światem 2-ech uczniów tut. zakładu Franciszek Zander ucz. kl. VII i Jan Zyczeńko ucz. kl. V. Obaj byli dobrymi uczniami i rokowali na przyszłość duże nadzieje.

Zebranie Zarządu Pow. Związku Strzeleckiego. W ostatnich dniach odbyło się zebranie Zarządu Pow. Związku Strzeleckiego, z powodu wyjazdu z Chelma niektórych członków zarządu jak pp. prof. Woźniaka i prof. Babskiego, nastąpiła reorganizacja zarządu. Na miejsce ustępujących zaproszono do zarządu pp. nacelnika stacji Mokwę w char. skarbnika i prof. Stan. Sobczaka na referenta wychowania obywatelskiego. Zarząd po ożywionej dyskusji postanowił urządzić dla członków uroczysty obchód imieniu Marszałka Piłsudskiego z wykładem prof. Sobczaka oraz pomyśleć nad imprezą, która przyniosła jakiś dochód na urządzenie świetlicy i innych związanych z organizacją wydatków. Poza-

33-ci oddział Zw. Strzeleckiego w powiecie brodnickim

Dnia 10 bm. odbyło się w szkole powstającej w Pokrzydowie organizacyjne zebranie Zw. Strzeleckiego. Do zebranej gromadnie młodzieży przemówił pow. rad. wych. obyw. przedstawiając historię, cele i zadania Z. S. w dobie obecnej.

Zebrana młodzież gremjalnie uchwaliła, aby utworzyć oddział Z. S. w Pokrzydowie. Po zapisaniu się na członków oddziału powierzono obowiązki komendanta ob. Korpisteckiemu, a obowiązki referenta wych. obyw. ob. Kopańskiemu, nauczycielowi.

Prezesem nowopowstałego Towarzystwa Przyjaciół Z. S. w Pokrzydowie wybrano obyw. Bałachowskiego — kierownika szkoły.

Oddział w Pokrzydowie otrzyma w najbliższych dniach karabiny ćwiczebne i amunicję, oraz sprzęt świetlicowy.

W powiecie brodnickim zostaje już tylko kilka wiosek, w których mają powstać oddziały. Cały lud pomorski widząc rzetelną pracę organizacyjną, tak w dziedzinie przysposobienia wojskowego, wychowania fizycznego, obywatelskiego, oraz kulturalno-oświatowego manifestacyjnie garnie się pod

sztandary Związku Strzeleckiego. Młodzież przedpoborowa idzie do oddziałów ćwiczebnych, a starsi do Tow. Przyjaciół Z. S. Jesteśmy głęboko przekonani, iż hasło twórcy Zw. S. Marszałka Piłsudskiego „każdy obywatel żołnierzem — każdy żołnierz obywatel“ na bastionie pomorskim znajdzie niedługo całkowite zastosowanie.

Jak Związek Strzelecki z przed wojny za najgłówniejsze swe zadanie wziął wywalczenie Niepodległości, tak ten sam Związek w dobie obecnej, jako godny spadkobierca cnót i hasła przedwojennego Strzelca postanowił krwawo zdobytą wolność Państwa Polskiego utrzymać i ugruntować, oraz wynieść Je do większych Mocarstw Europy. Chlubnie cel swój osiągnęli pierwsi strzelcy i współcześnie również spełnią swe zadanie

Są przecież nieodrodnymi spadkobiercami „pierwszych“ hołdują tej samej ścieżce Józefa Piłsudskiego: „Dobro Rzeczypospolitej najwyższym prawem strzeleckim! Wszystko dla Państwa!“

otworzono lekcje boks i zapasnicza, których kierownikiem został prof. Dubalewicz z K. K. Nr. 2.

Inspekcja pow. Starostwa przez p. Wojewodę Kirtiklisa odbyła się w ostatnich dniach.

Zniesienie Kasy Skarbowej w Chelmnie. Z dniem 31 grudnia 1931 zniesioną została Kasa Skarbowa w Chelmnie, jako samodzielna administracyjnie jednostka i wcielona w skład Urzędu Skarbowego w Chelmnie. Oddział Kasy Skarbowej będzie tworzyła dział rachunkowo-kasowy przy Urzędzie Skarbowym i stanowiłową część Urzędu Skarbowego pod nazwą „Kasa Urzędu Skarbowego w Chelmnie“. Kasa będzie wykonywała te same czynności, jakie wchodziły dotychczas w zakres jej działania, a zatem będzie wykonywała czynności kasy poborowej z prawem wypłat.

Z życia Chelmu. Hufca harcercskiego. — W ostatnią niedzielę odbyła się w auli i szkole powst. harcercska akademja morską z okazji dostępu Polski do morza. Na akademji okolicznościowe przemówienie wygłosił ks. kapelan Jan Manthey. Po odczytaniu apelu morza nastąpiły popisy poszczególnych drużyn. Wyświetlono V żeglarska drużyna żeńska, odśpiewaniem morowej piosenki o harcerczech. — O godz. 8.45 odśpiewaniem modlitwy harcercskiej zakończono akademję.

Z posiedzenia Straży Pożarnej. Posiedzenie Zarządu Chelmińskiej Straży Pożarnej odbyło się w ub. tygodniu przy współudziale

członków pp. star. Ossowskiego, Makowskiego, Wawrzyniaka, Ciznowskiego, Goleni, Grochockiego i Szupryczyńskiego. Zarząd Wojewódzki reprezentował p. inspektor Kaszewski z Grudziądza. Po doręczeniu członkom odpisu protokołu z ost. posiedzenia dh. Szupryczyński odczytał sprawozdanie z zakupu samochodu do samochodu pożarnego oraz z poświęcenia samochodu strażackiego w Chelmnie a także sprawozdanie ze zjazdu Rady Wojewódzkiej w Toruniu.

Dłuższy czas dyskutowano nad preliminarzem budżetowym na rok gospodarczy 1932-33. Ostatecznie uchwalono budżet w wysokości 10.759 zł. W związku z komunikatem Zarządu Wojewódzkiego w sprawie 14 dniowego kursu strażackiego w Grudziądzu przy Ochotn. Straży Pożarnej, postanowiono wydelegować na sekret. dh. Szupryczyńskiego, co do którego istnieje pewność, że będzie mógł poświęcić się pracy strażackiej i będzie prowadził wykształcenie w powiecie. O wyborze drugiego kandydata zdecyduje Prezydium Zarządu. — Poza tem załatwiono szereg pism wiejskich straży ogniowych o udzielenie subwencji. Pośdanie Ochotniczej Straży Ogn. w Chelmnie i Małem Czystem w sprawie nadania kilku członkom odznaczenia za 10 w. 20 letnią pracę na polu pożarnictwa, postanowiono przesłać do właściwego załatwienia Związkowi Wojewódzkiemu. Po omówieniu szeregu spraw dotyczących życia organizacyjnego Straży Pożarnej, przewodniczący zamknął posiedzenie.

Gieldy

Warszawskie notowania walutowe.

z dnia 15 II. 1932 r.

Tranzakcje	Sprzedaż	Kupno
WALUTY.		
Dolary St. Zjedn.	8,89 1/2	8,85 1/2
DEWIZY.		
Belgja	124,71	124,09
Białogród	—	—
Bukareszt	—	—
Gdańsk	174,13	173,27
Holandja	361,90	360,10
Kopenhaga	—	—
London	31,03	30,74
Nowy York	8,93	8,89
Nowy York telegr.	8,935	8,895
Paryż	35,24	35,06
Praga	26,46	26,34
Sztokholm	—	—
Szwajcarja	174,58	173,72
Wiedeń	46,63	46,17
Berlin (w obrotach nieofic.)	211,95	—

Notowania ziemiopłodów w Poznaniu

Dostawa bieżąca, parytet Poznań, handel hurtowy

za 100 kg. z dn. 15 II. 1932 r.	
Zyto nowe suche	22,75—23,25
Pszonica	24,00—24,50
Jęczmień	19,50—20,50
„ zwyczaj. przemiał.	23,25—24,25
Owies pastewny	19,50—20,00
„ 65%	35,50—36,50
„ pszena 65%	36,50—38,50
Otręby żytnie	14,50—15,00
„ pszenne	14,00—15,00
Rzepak	32,00—33,00
Wyka	22,00—24,00
Peluszka	21,00—23,00
Groch Wiktorja	23,00—26,00
Lubin niebieski	12,00—13,00
„ żółty	16,00—17,00

Notowania ziemiopłodów w Berlinie

Ceny w R.M. Zboże i nasiona olejiste za 1000 kg. inne za 100 kg. z dnia 15 II. 1932.	
Pszonica nowa	246—248
Zyto nowe	195—197
Jęczmień jary browar.	162—169
Jęczmień przem. pastewny	154—158
Owies marchijski nowy	144—151
Mąka pszena	29,75—33,75
Mąka żytnia 70%	27,85—29,50
„ 60%	—
Otręby pszenne	9,60—9,90
„ żytnie	9,60—9,90
Groch Victoria	21,00—27,50
Groch drobny jadalny	21,00—23,50
Groch pastewny	15,00—17,00
Peluszka	16,00—18,00
Bób	14,00—16,00
Wyka	16,00—19,00
Lubin niebieski	10,00—12,00
Lubin żółty	14,50—16,00
Seradela nowa	24,00—30,00
Kuchy rzepakowe	—
Kuchy miane	11,20—11,30
Wyżłoki suche krajowe	7,80—8,00
„ z buraków cukr.	—

Dnia 13 bm. zmarł po długiej i ciężkiej chorobie pracownik tut. Wydziału

TOMASZ GLURA

W Zmarłym tracimy wzorowego i gorliwego pracownika.

Pogrzeb z kaplicy Nowego Cmentarza Farnego, odbędzie się w dniu 16 bm. o godzinie 17-tej.

Magistrat m. Bydgoszczy Wydział IX.

W sobotę dn. 13 b. m. zmarł po długiej i ciężkiej cierpieniach maszynista Elekrowni Miejskiej

Franciszek Tysler

przeżywszy lat 57.
W zmarłym straciliśmy sumiennego i gorliwego pracownika.
Bydgoszcz, dn. 15 II. 1932 r.

Elekrownie i Tramwaje Miejskie w Bydgoszczy

Kilka używanych
pianin
sprzeda na dogodnych warunkach
B. Sommerfeld, Grudziądz
Grobłowa 2.

Ostediłem się jako
ADWOKAT
Tel. 428. w Grudziądzu Rynek 17
W. Andrzejewski
b. Sędzia
u Grodzkiego.

Baczność zachować!!
Biuro informacyjne, prawnicze i tłumaczeniowe
Leon Hubel, Gdańsk,
Paradiesgasse 5.
załatwia wszelkie dochodzenia, obserwacje specjalny wydział rozwodów małżeńskich — skargi, reklamacje, zażalenia itp. Tłumaczenia w niemieckiej, polskiej, czeskiej, ukraińskiej i rosyjskiej mowie
Godziny przyjęć codziennie od 3—7 9—11 godz.

Stroiciel koncertowy
przybył z mojej fabryki na kilka dni.
Strojenie pianin i fortepianów
proszę odwrotnie zgłosić
B. Sommerfeld, Grudziądz
ul. Grobłowa 4.

Szanownym Klientom miasta Grudziądza i okolicy podaje uprzejmie do wiadomości, że
dnia 15 lutego 1932 r. przejąłem
Skład mięsa i wyrobów mięsnych
w Grudziądzu, ul. Długa 10.
od p. Albrechta, dawn. J. Ziel.
Proszę o poparcie mojego interesu, gdyż staraniem moim będzie Szan. Klienci zadowoliczając się pierwszorzędni wyrobami.
Władysław Olszewski
475 mistrz rzeźnicki.

Zgubiony
paszport zagraniczny na nazwisko Moszek Luksenberg wydany przez Generalny Komisariat w Gdańsku unieważniam.

Zgubiony
wykaz osobisty na nazwisko Klara Zabłudowska wydany przez Komisariat Generalny w Gdańsku unieważniam.

Restauracja „Pod Strzechą“
w Bydgoszczy
jedeny lokal rozrywkowy
Codziennie Występy Artystyczne
Conferecier Mrozawicz
1102

Dywanów
parę w dobrym stanie za gotówkę okazjynie kupię.
Oferty pod dywan do „Par“
Bydgoszcz Dworcowa 54.
1104

Wózki
dziecięce poleca
„Fabryka Wózków Dziecięcych“
Bydgoszcz 3-go Maja 12.
Reperacje. 1103

Nipoteki
oraz pożyczki budowlane dla Gdańska i Polski w każdej wysokości z Kasy Budowlanej do otrzymania
Gdańsk, — Am Jacobator 12, IV. u H. Zinka.
Godziny przyjęć codziennie od 4.30 po poł.

DZWIĘKOWE KINO
SWIATOWID
Dziś i dni następne!

Najnowszy 100 proc. gigantyczny dźwiękowiec wojenny przewyższający film „Na zachodzie bez zmian”
„FRONT ZACHODNI 1918 r.”
(Najczędzy) W rolach głównych: Fritz Kampers, Gustaw Diersl i tysiące statystów.

TORUN DZWIĘKOWE KINO
T PALACE
Dziś i dni następne!

Najwspanialszy film świata w nowym opracowaniu dźwiękowym z udziałem najlepszych chórów świata
„Król Królów” UWAGA! Bilety znikome bez względu na wagę.

Kawę!!
Kawę!!
Kawę!!

tylko w nowoczesnej
Palarni kawy
ARACZEWSKI
TORUN
Chelmińska przy Rynku.

Korpus podofic.
63 pułku piech. wydzierżawi Kasyno podof. informacje udziela zarząd. Oferty z kaucją 200 zł. składać do dnia 29.II. 32. Toruń Zarząd.

Skład
z mieszkaniem w Podgórzu dobre położenie k. Torunia nadający się na każde inne przedsiębiorstwo do wynajęcia adres wskaże „Dzień Pomorski” Toruń 1244

15 **„Bławat”**
właśc. **Marjan Orchołski**
Toruń, Szeroka 36
W nowo powiększonym składzie po niebywale niskich cenach!

<i>Twed z jedw. mtr.</i> 1.95	<i>Popelina weł. mtr.</i> 1.95	<i>Crepe de Chine mtr.</i> 5.90	<i>Fianela biała róż niebieska mtr.</i> 1.05	<i>Koldry watow.</i> 12.50
<i>Twed z jedw.</i> 2.10	<i>Popelina „ „</i> 2.50	<i>Meteor mtr</i> 8.50	<i>Flanelka na bluzki mtr.</i> 0.88	<i>Firany mtr.</i> 0.70
<i>Szwiot 100 cm. wełn. od</i> 1.50	<i>Rypsy weł. prima</i> 3.50	<i>Crepe Georgette mtr.</i> 5.50	<i>Flanelka prima mtr.</i> 1.25	<i>„ na okno</i> 6.85
	<i>Georgette weł.</i> 4.90	<i>dtto</i> 6.50		<i>Kapy na łóżka</i> 3.95

Wielka ilość resztek wełn. stosownych na bluzki i suknie 50% niżej ceny zakupu.

RAZ 2195
spróbować znaczy
ARACZEWSKIEGO
KAWĘ
stale kupować.

Okazja

Sprzedaż korzystnie: gabinet mebli dębowy, (bi-bi) biłjoteka, biurko i fotel) sy-pialkę dębową i orzechową kompletne, oddzielnie: szafy, bielizniarki, łóżka, stoły, kanapy, leżanki, fotele, zastawę stołową na 12 i 6 osób, wirówki do mleka, maszynę do prania, maszynę do szy-cia, rowery, zegary, obrazy, garderobe męska, damska, obuwie męskie, damskie i dziecięce oraz wiele innych rzeczy.

Sklep Okazjowy
Grudziądz, ul. Narutowicza, 15. [221. 447

TORUŃ

PRZETARG PRZYMUSOWY

Na zasadzie par. 33 instrukcji o przymusowym ściąganiu państwowych podatków i opłat z dnia 17 maja 1926 r. (Dz. Urz. M. Sk. Nr. 15) podaje do wiadomości ogólnej, iż dnia 23 lutego 1932 r. o godz. 10 rano na rynku w Toruniu odbędzie się sprzedaż z licytacji jednego samochodu osobowego marki „Protos” za natychmiastową zapłatą w gotówce najwięcej oferującemu.

Toruń, dnia 15 lutego 1932 r.
Kierownik Urzędu Skarbowego w Toruniu.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Nieruchomość położona w Czarnobłocie i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Czarnobłoto karta 176 na imię Tomasza Malickiego, stanowiąca gospodarstwo rolne z zabudowaniami obszaru 41.55.87 ha. Czysty dochód według matrykiły podatku gruntowego 45.50 talarów zostanie w drodze egzekucji dnia 26 kwietnia 1932 r. o godz. 12 wystawiona na przetarg w niższej oznaczonym Sądzie, pokój Nr. 7.

5 K. 74/31. 1250
Toruń, dnia 3 lutego 1932 r.

Sąd Grodzki.

BYDGOSZCZ

PRZETARG PRZYMUSOWY

We wtorek, dnia 16 lutego 32 r. o godz. 11-tej przed południem sprzedawac będą przy ul. Śniadeckich 45 stary numer najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 maszynę do pisania D. W. F.

Łuczka, kom. sąd. w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

We wtorek, dnia 16 lutego 32 r. o godz. 12-tej przed południem sprzedawac będą przy ul. Sienkiewicza 21 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 pianino, 1 maszynę do szycia swetrów „Singer”, 3 maszyny trykotarskie, 2 stojaki, 1 nawijacz, 1 stół, 1 biurko, 2 krzesła okrągłe, 1 zegar z figurą, 2 stoły składowe, 1 regał zwykły, 1 regał oszklony, 1 regał składowy, 1 lustro, 1 tuzin swetrów, 12 swetrów dziecięcych, 47 par pończoch, i t. d.

Łuczka, kom. sąd. w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 17 lutego br. o godz. 12.30 sprzedam przy ul. Św. Trójcy (Ogród Patzera) za natychmiastową zapłatą: 10 kanap obitych skórą, 1 maszynę do szycia.

J. Wierzbicki, kom. sąd. z pol. w Bydgoszczy

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 17 lutego br. o godz. 10-tej sprzedam w firmie Rawa za natychmiastową zapłatą: fotel denty-styczny, szafkę do narzędzi i kocioł do topienia złota.

J. Wierzbicki, kom. sąd. z pol. w Bydgoszczy

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 17 bm. sprzedawac będą najwięcej dającemu za gotówkę przy ul. Farnej 6 w moim biurze o godz. 9.30: 4 futra damskie; przy ul. Poznańskiej 20 dawn. nr. o godz. 10.15: warsztat stolarski; przy ul. Poznańskiej 10 dawn. nr. o godz. 10.30: lustro z podstawką, szafę do ubrań, regulator, knaapę; przy ul. Grudziądzkiej 12 dawn. nr. o godz. 11: duży obraz w pozłacanej ramie; przy ul. Ks. Skorupki 83 dawn. nr. o godz. 11.30: rower męski, szafę kuchenną; przy ul. Nowodworskiej 12 dawn. nr. o godz. 12-tej: biurko debowe, leżankę, stół zwykły, 6 regalów różnych, 2 kontuary; przy ul. Dworcowej 54 w firmie Hartwig o godz. 13.30: maszynę do pisania Remington, 10 S, 5 sieci rybackich a 20 mtr. długości, 200 szt. mydła białego, 50 kg. mydła szarego, 60 kg. wosku do czyszczenia podłogi; przy ul. Chotomierskiego 50a dawn. nr. o godz. 13-tej: kanapę i 2 fotele obite czerwonym pluszem.

Walkiewicz, kom. sąd. z pol. w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, dnia 18 lutego 1932 sprzedawac będą najwięcej dającemu za gotówkę: o godz. 11 w Samokle-skach u p. Dembowskiego: 1 sasek żyta, 1 sasek jęczmienia i owsa, 1 wóz roboczy, 1 żreba, 1 fordson; o godz. 4.30 w Kołaczku u p. Akonoma: 1 maciore; o godz. 10 przy ul. Kcyńskiej 10: 1 lustro, 1 biurko, 1 kanapę, 1 zegar, 1 samochód osob. „Fiat”, heblarka.

W sobotę, dnia 20 lutego 1932 o godz. 9.30 w K. 6 likowice u p. Kuslaka: 1 jałowice; o godz. 11 w Cisz-kowie u p. Zebrowskiego: 1 powózka, 8 tuczników.

Pluciński, kom. sąd. w Szubinie.

Wstępowolny!

Ogłoszenie jednorazowe!
Proszę wyciąć i zachować!

W tępowolny!

Z POZNANIA DO TORUNIA
KROK OLBRZYMIEGO SUKCESU!

Gospodynie i mężowie!

Nasi najbardziej wykwalifikowani specjaliści, którzy mówili w swej podróży okrężnej przez wszystkie większe miasta Europy do milionów gospodyń (ostatnio w Poznaniu do 17.000 zwiedzając.) przyjechali na **tylko 5 dni** do Torunia by wygłosić nasze bardzo aktualne

WYKŁADY O PRANIU

Temat brzmi: **PRANIE BIELIZNY DAWNIEJ A DZIS.**

Obowiązek do oszczędności równa się dla każdej gospodyni z obowiązkiem zwiedzania naszych wy-kładow. na których dowiemy się o

dzisiejszym sposobie prania.

Otwarta dyskusja na temat prania bielizny i płókania bielizny, czyszczenia i wywabiania plam z wszystkich tkanin. **Pojązione z każdym wykładem jest nasze sensacyjne**

PRÓBNE PRANIE

zapomocą mosiężnego aparatu „TEMPO”, najtańszą na świecie maszyną ludową do prania po cenie reklamowej za zł. 50.— Proszę przynieść ze sobą suchą brudną bieliznę, także krochmaloną! Nasz aparat wy pierze 100 kołnierzy lub 50 ręczników lub

20 KOSZUL w 5 MINUTACH SNIĘCIE BIAŁO.

Nasz całkowicie w kraju wyrobiony aparat „Tempo” **powinien znaleźć się w każdym gospodarstwie domowym!** Polecamy specjalnej uwadze:

1. Aparat „Tempo” nie może być porównany z żadnym aparatem lub maszyną do prania, przed nami bowiem go jeszcze **nikt nie demonstrował.**
2. Aparat „Tempo” jest 9-krotnie opatentowany i przez to uwydatnia się jego nienaganne dzia-lanie i niezbedność.
3. Aparat „Tempo” jest w posiadaniu „Cechy” (Nr. 13) Instytutu gospodarstwa domowego w Warszawie. Pokazy odbędą się:

od wtorku dnia 16 lutego br. do soboty, dnia 20 lutego br. włącznie
w DWORZE ARTUSA I. p. w małej salce

dziennie przedpoł. o godz. 11, po poł. o godz. 4 i 6, wieczorem o godz. 8-mej,

Prosimy o punktualne przybycie

„WALBO” sp. z o. p. Katowice, oddz. ekspl. pat.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 17 lutego br. o godz. 12-tej sprzedam przy ul. Św. Trójcy (Ogród Patzera) za natychmiastową zapłatą: 2 wozy meblowe.

J. Wierzbicki, kom. sąd. z pol. w Bydgoszczy

INOWROCŁAW

Rej. 5163, 4728/32.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 19 lutego rb. o godz. 2-giej popo-ludniu sprzedam publicznie u p. Alberta Sieberta w Rojewie najwięcej dającemu przy natychmiastowej zapłacie: 1 maciore, 8 prosiat, 1 bryczkę żółta.

Janicki, kom. sąd. w Inowrocławiu.

Rej. 5546—5606/31.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 19 lutego 1932 r. o godz. 9-tej przed południem sprzedam publicznie w Inowrocławiu w firmie R. Strunk w Inowrocławiu przy ul. Król. Jadwigi 15 za gotówkę najwięcej dającemu przy natychmiastowej zapłacie: jedną maszynę do pisania marki „Stoewer”.

Wiśniewski, kom. sąd. w Inowrocławiu.

Rej. 5345, 5376, 5676, 5515/31. 1242

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 19 lutego 1932 roku o godz. 11-tej przed południem sprzedam publicznie w Inowrocławiu w firmie Głogowski i Syn przy ul. Marszałka Piłsudskiego za gotówkę najwięcej dającemu przy natychmiastowej zapłacie: jedną miocarnia kastę używaną Cegielski.

Wiśniewski, kom. sąd. w Inowrocławiu.

Rej. 5264/31. 1241

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 19 lutego 1932 roku o godz. 10-tej przed południem sprzedam publicznie w Inowrocławiu, przy ul. Wolkowskiego Spedytora Pań-stwowego, przy ul. Poprzecznej, za gotówkę najwięcej dającemu przy natychmiastowej zapłacie: jedną kompletną tokarnie ręczną.

Wiśniewski, kom. sąd. w Inowrocławiu.

G D Y N I A

OGŁOSZENIE. Do tutejszego rejestru handlowego oddział „A” pod Nr. 114, dnia 18 listopada 1931 r. wpisano firmę: Przedsiębiorstwo Budowlane Franciszek Wujewski w Gdyni. Właścicielem firmy jest Jan Wujewski, budowni zy w Gdyni. 1247

Sąd Grodzki w Gdyni.

OGŁOSZENIE. Do tutejszego rejestru handlowego oddział „A” pod Nr. 115, dnia 1 grudnia 1931 r. wpisano firmę: „Omnia” Inż. Zawadzki i Ska w Gdyni. Wspólnikami firmy są: Zygmunt Zawadzki inżynier z Warszawy i Waclaw Dominik Jasiński, przemysłowiec z Gdyni. Prokury udzielono Waclawowi Dominikowi Jasińskiemu z Gdyni. Jawna spółka handlowa. Spółka rozpoczęła swe czynności dnia 1 października 1931 roku. Do zastępstwa spółki jest wyłącznie upoważniony inżynier Zygmunt Zawadzki w Gdyni samodzielnie. 1248

Sąd Grodzki w Gdyni.

LICYTACJA.

Urząd Celný w Gdyni sprzedawac będzie w drodze publicznego przetargu dnia 29 lutego 1932 r. o godz. 9 towarý, od których nie uiszczono należności celnych jako to:

Oleje smarowe, oleje roślinne, podwozia samocho-dowe, ryby w oliwie w opakowaniu hermetycznym, wino gronowe, stare opony samochodowe, przedmioty z porcelany, tkaniny bawełniane itp.

Przetarg odbędzie się w składach celnych w porcie. Bliższe dane o rodzaju towaru i ceny wywołania podane zostaną w obwieszczeniu wywieszonym w Urzędzie Celnym na tydzień przed licytacją.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W czwartek dnia 18 lutego 1932 r. sprzedawac będą w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę w Szembruku: 21 świń, 15 warchla-ków, 30 kur, 2 krowy, jałowica, cielak, tucznik i bryczka, zbiórka licytantów o godz. 8.30 przed oberżą p. Weichert. o godz. 14-tej w Gardeji u p. Paszkow-skiego: 1 krowa.

Kawalski, komornik sądowy w Grudziądzu.

Zanim

kupisz nowe, zajdź do „Okazjopolu” obejrzeć używane jadalnie sypialnie, pojedyncze meble jak łóżka, stoły, szafy, lustra, rowery, maszyny do szycia, patelnie, siodła oficerskie przepis-sowe, elektrołuxy do odku-rzania, futra męskie i dam-skie jak nowe, płaszcz, ubra-nia, obuwie, powózka parokonna, sortownicę do kaszy, teodolit uniwersalny, opalo-grat oraz wszelkie używane rzeczy za bezcen.

„Okazjopol”

Grudziądz, Plac 23 Stycznia 28 (dawn. nr. 14) w pod-wórzcu. 347

Wypredaż

celem opróżnienia
żelaza
użytkowego

itd. używanego, jednak do b r z e utrzymanego po najniższych cenach.

S. A. Hoch
GDAŃSK
Johannisgasse 29/30
Telefon 244 13.

Skład

nowocześnie urządzony w dobrym położeniu do wynajęcia. Oferty do Admi-nistracji Dnia Pomorskiego pod Nr. 1243.

Skradziony

portfel, dowód osobisty, kaszeczka wojskowa, bez-płatny bilet kolejowy na 5 osób z Chylonji do Wierzb-nika, kwit na wagon 15-tonowy ze stacji Chilonja do Wierzbnika, ważny do 13 kwietnia, weksle i inne papiery, unieważniam. Wa-lerja Wagner.

REPERTUAR
TEATRU TORUNSKIEGO

We wtorek, dnia 16 bm. o godz. 20-tej

Papa kawaler
Komedja w 7 obrazach Childs Carpenter'a

W srode, dnia 17 bm. o godz. 20-tej

Przedstawienie dla wojska

Papa kawaler
Komedja w 7 obrazach Childs Carpenter'a.

W czwartek, dnia 18 bm. o godz. 20-tej

Przedstawienie zakupio-ne przez pocztowców
Papa kawaler
Komedja w 7 obrazach Childs Carpenter'a.

Selegramy

2 ostatniej chwili

Hindenburg kandyduje ponownie na Prezydenta Rzeszy

Berlin, 16. 2. (PAT.). Prezydent Hindenburg zgodził się kandydować ponownie na prezydenta Rzeszy.

Biurowolfa podaje oświadczenie prezydenta Hindenburga, że zgodził się na ponowne przyjęcie kandydatury z uwagi na okoliczność, że kandydatury jego domaga się nie jego stronnictwo, lecz szereg warstw ludności. Hindenburg oświadcza dalej, że w razie ponownego jego wyboru wszystkimi siłami służyć będzie ojczyźnie, aby zapewnić jej znaczenie na zewnątrz i pomyślny rozwój na wewnątrz. W najbliższych godzinach Hindenburg wyda proklamację, w której uzasadni przyjęcie kandydatury i w której nawoływać będzie do jednolici wewnętrznej.

Prezydent Hindenburg

Berlin, 16. 2. (PAT.). Po oświadczeniu Hindenburga, że przyjmuje zaoferowaną mu kandydaturę na urząd prezydenta Rzeszy grupa opozycji narodowej zadeklarowała swe stanowisko.

Stahlhelm ogłosił komunikat, w którym oświadcza, że zastrzega sobie wolną rękę ponieważ nie ziszczyły się warunki, od których uzależnia poparcie kandydatury Hindenburga.

Partia niemiecko-narodowa podkreśla, że zwalczanie obecnego systemu stawia wyżej aniżeli uczucia czci dla zwycięzcy z

pod Tannenberg, który przyjmuje kandydaturę z rąk stronnictw systemu weimarskiego. W tej sytuacji niemiecko-narodowi nie mogą głosować na Hindenburga.

Partia Ludowa uchwałała wszelkimi siłami poprzeć kandydaturę Hindenburga. Berlin, 16. 2. (PAT.). Decyzję Hindenburga przyjęcia kandydatury na prezydenta Rzeszy wyjaśnia sytuację wewnątrzpolityczną. Niemieckie koła polityczne uważają zwycięstwo Hindenburga za rzecz prawie pewną. Prawica nie tak swego rozczarowania, że Hindenburg zgodził się przyjąć kandydaturę z rąk opozycji narodowej.

pod Tannenberg, który przyjmuje kandydaturę z rąk stronnictw systemu weimarskiego. W tej sytuacji niemiecko-narodowi nie mogą głosować na Hindenburga.

Partia Ludowa uchwałała wszelkimi siłami poprzeć kandydaturę Hindenburga.

Berlin, 16. 2. (PAT.). Decyzję Hindenburga przyjęcia kandydatury na prezydenta Rzeszy wyjaśnia sytuację wewnątrzpolityczną. Niemieckie koła polityczne uważają zwycięstwo Hindenburga za rzecz prawie pewną. Prawica nie tak swego rozczarowania, że Hindenburg zgodził się przyjąć kandydaturę z rąk opozycji narodowej.

Japonia grozi Lidze Narodów

Genewa bezsilnie przypatruje się rzeziom na Dalekim Wschodzie

Londyn, 16. 2. (PAT.). „Daily Herald“ donosi z Genewy, że Liga Narodów została przestraszona przez jednego z członków i dlatego właśnie Rada Ligi jest bezsilna i bezczynna w sprawie zatargu na Dalekim Wschodzie.

Według twierdzenia sprawozdawcy genewskiego tego dziennika. Japonia w sposób pośredni i dyskretny ale bardzo stanowczy podała do wiadomości Rady Ligi, że o ile Rada powzięnie jakakolwiek decyzję, sprzeczną z interesami Japonii, to Japonia wycofa się na

tychmiast z Ligi. Sytuacja ta zdaniem dziennika podrywa korzenie istnienia Ligi. Chiny mają domagać się zwołania zgromadzenia Ligi. Rada usiłuje ich nakłonić, ażeby wyrzekli się tego żądania, albowiem panuje obawa, że zgromadzenie, zwołane umyślnie z powodu zatargu na Dalekim Wschodzie stanie się krytycznym dla istnienia Ligi.

Naogół w Londynie zaczyna znowu wzrastać obawa, że wypadki w Szanghaju mogą sytuację zaostrzyć.

Umywają ręce...

Mocarstwa wycofują się z akcji pośredniczenia między Japonią a Chinami

(o) Genewa, 16. 2. (tel. wł.). Ze źródeł dobrze poinformowanych dowiaduje się agencja „Iskra“, że wielkie mocarstwa zdecydowały się wobec zaostrzenia sytuacji w

Szanghaju wycofać się z akcji pośredniczenia w zatargu zbrojnym między Japonią a Chinami.

A w Chinach biją się bez przerwy

Tokio, 16. 2. (PAT.). Ogłoszony został dekret cesarski, uprawniający do emisji bonów skarbowych na ogólną sumę 34 milionów jen dla pokrycia wydatków, spowodowanych operacjami w Szanghaju.

Szanghaj, 16. 2. (PAT.). Japończycy w dniu wczorajszym kontynuują od samego rana bombardowanie w Chapei. Oddział ochotników angielskich w koncesji międzynarodowej zmuszony był ewakuować blokhaus, znajdujący się na granicy koncesji z powodu eksplozji pocisków japońskich.

Moskwa, 16. 2. (PAT.). Korespondenci sowieccy donoszą, że Chińczycy osaczyli w Woosung desant japoński w sile 1.300 żołnierzy. Po krótkiej walce desant został podobno wzięty do niewoli.

Moskwa, 16. 2. (PAT.). Do Szanghaju

przybyła 9-ta dywizja japońska wraz z artylerją i oddziałami pomocniczymi. Dywizję przewieziono z Japonii na siedmiu wielkich transportowcach pod osłoną 17 okrętów wojennych.

Paryż, 16. 2. (PAT.). Japoński generał Ujeda, dowodzący oddziałami wysuniętymi przeciwko dywizji kantońskiej udzielił wywiadu korespondentowi „Petit Parisien“ w Szanghaju. Oświadczył on, że przybył nie po to, aby atakować lecz ażeby bronić obywateli japońskich, a zarazem wszystkich cudzoziemców, a nawet ludności chińskiej przeciwko chińskim władzom wojskowym. Generał zażąda niebawem od Chińczyków, ażeby odstąpili jak najdalej od Szanghaju. Jeśli tego nie uczynią, to potrafi zmusić ich do tego siłą. Generał oświadczył nastę-

Kule karabinu — „argumentem“ walki wyborczej w Irlandji

Dublin, 16. 2. (PAT.). W hrabstwie Leitrim w czasie kampanji wyborczej zamordowany został wystrzałem z karabinu kandydat do parlamentu Reynold. Drugim wystrzałem zabity został oficer policji. Sprawcę morderstwa aresztowano. Zbrodnia ta, dokonana w przededniu wyborów, wywarła w kraju wielkie wrażenie.

Krew ścina się w żyłach... Student morduje kolegów za... lepsze postępy w nauce

Tallin, 16. 2. (PAT.). W Dorpacie w Grand Hotelu dokonano zbrodni, która odbiła się głośnym echem wśród tutejszych kół studenckich. Student Zelber zwałił podstępnie do numeru dwóch swoich kolegów, jednego z nich zabił, drugiego śmiertelnie ranił. Powodem morderstwa miała być zawiść do kolegów, którzy czynili w naukach lepsze postępy od mordercy.

Świadek tragedji

W Mayerlingu przed śmiercią podktywał synowi żezpanie

Wiedeń, 16. 2. (AT.). W miejscowości Volkersdorf pod Wiedniem zmarł były kamerdyner arcyksięcia Rudolfa Jan Loschel. Był on ostatnim ze świadków tragedji Mayerlinga. Przed śmiercią podktywał on swemu synowi scenarij, które odsłaniają tajemnicę śmierci arcyksięcia.

Trzecią szulernię opieczetowały władze w Warszawie

(o) Warszawa, 16. 2. (tel. wł.). W nocy z soboty na niedzielę policja wykryła i opieczetowała trzecią z rzędu szulernię w Warszawie przy ul. Nowowiejskiej.

Szulernia mieściła się w mieszkaniu 2-pokojowym, w którym znajdował się salon kosmetyczno-fryzjerski.

Policja zastała w szulerni 7 osób, które aresztowano. Jak się okazało, właścicielka Szmulska odnajmowała swój pokój mianemu szulerniowi Leonowi Świąteckiemu co wieczór za 40 zł.

nie, że wydał swym żołnierzom rozkaz, a żeby unikali wszelkich zatargów z cywilną ludnością chińską, a nawet otaczali ją opieką. Generał Ujeda dodał, iż teren jego dowództwa będzie ulegał zmianie w zależności od okoliczności. Korespondent zaznacza, że generał japoński poczeka jeszcze 3 do 4 dni zanim przedsięwzięcie atak.

Przesunięcie terminu składania podań o ulgi podatkowe

Ministerstwo Skarbu przesunęło dla płatników podatku dochodowego od uposażeń służbowych termin wnoszenia podań o ulgi z tytułu nowo wzniesionych budynków mieszkalnych z dnia 1 lutego na dzień 1 kwietnia roku następującego po roku, za który ulga się należy.

Z zemści podpalili stodołę

Wielce mściwym kuzynem okazał się 30-letni Józef Kurkiewicz z Puszczy pow. Wyrzysk, paszuszając z dynem stodołę swego szwagra Jana Pajaka. Przyczyną zemsty Kurkiewicza była jego żona Emilja. Niezadowolona ze współżycia z małżonkiem p. Emilja, uciekła z jego domu i oddała się pod opiekę swego brata J. Pajaka. Opuściwszy Kurkiewicz próbował nakłonić szwagra, aby ten „zwrócił“ mu żonę, a gdy spotkał się ze stanowczą odmową, porzucił zemstę. Mianowicie 24 sierpnia ub. r. zakradł się wieczorem pod zabudowania Pajaka i podpalił napełnioną zbożem stodołę, która doszczętnie spłonęła. Poszkodowany złożył w prokuraturze doniesienie na swego szwagra, wobec czego sprawa znalazła się przed sądem.

Kurkiewicz przyznał się do winy, wobec czego sąd skazał go na jeden rok więzienia.

Rozbrojenie... przy zielonym stole obrad Konferencja genewska radzi

Genewa, 16. 2. (PAT.). W ogólnej dyskusji na konferencji rozbrojeniowej zabrał wczoraj głos turecki minister spraw zagr. Tewfik Ruhdi bej. Po poruszeniu dawnych propozycji tureckich, zgłoszonych w komisji przygotowawczej, mówca formułuje w sprawie problemu bezpieczeństwa i zrównania zbrojeń poszczególnych państw tezy zbliżone do tez niemiecko-włosko-sowieckich do zrealizowania tej równości. Turecki minister spraw zagr. omawia następnie projekt francuski, w którym widzi zaczątek międzynarodowej armji. Doprowadziłoby to do zniesienia armji narodowych. Jeżeli taką jest intencja autorów projektu, to może on zrealizować całkowite rozbrojenie i w tem rozumieniu uzyska poparcie delegacji tureckiej.

Następnie mówił przedstawiciel Norwegji

Colban. Podkreślił on potrzebę rozbudowy międzynarodowej jurysdykcji oraz międzynarodowych środków zapewnienia pokoju. Stworzenie międzynarodowej armji, która by miała na celu ochronę pokoju da się przeprowadzić jedynie przy jednoczesnym wydatnym zmniejszeniu zbrojeń wszystkich krajów, które to zmniejszenie stanowi podstawę bezpieczeństwa. Portugalski minister spraw zagr. Branco proponuje celem zwiększenia niedostatecznego jeszcze bezpieczeństwa zawarcie międzynarodowego paktu w sprawie wzajemnego udzielenia sobie pomocy wojskowej.

Delegat Holandji van Blonkand przypomniał konferencję pokojową w Hadze, stwierdzając, że urzeczywistnienie projektu utworzenia międzynarodowych wojsk ochronnych nie jest możliwe bez jednoczesnego zmniejszenia

zbrojeń wszystkich państw. Holandia domaga się bezpośredniego zmniejszenia personalnego i materialnego zbrojeń, zakazu wojny chemicznej i specjalnych broni napaściowych, jak również zakazu bombardowania samolotów oraz używania automatycznych miń na pełnym mo-rzu.

Dalszy ciąg dyskusji generalnej odbędzie się dziś we wtorek, dnia 16 b. m. przed południem.

Genewa, 16. 2. (PAT.). W dn. 18, 19 i 20 lutego odbędą się w Genewie t. zw. dni rozbrojenia moralnego. W ciągu tych trzech dni odbędzie się szereg manifestacji na rzecz rozbrojenia moralnego. Nad uroczystościami protektorat objął komitet pod przewodnictwem prezydenta konfederacji szwajcarskiej Motty. Wiceprzewodniczącym komitetu jest p. minister Zaleski.

<p>Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-lamowej . . . 0,25 zł w tekście na pierwszej stronie . . . 1,50 zł na drugiej i trzeciej stronie . . . 1 zł — w tekście . . . 0,60 zł Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie. Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr. Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. W Gdańsku za wiersze m/m na stronie 7-lamowej . . . 15 fen. . . . . . 30 fen. Drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . 10 fen. Przy sądowym śledzeniu należności rabat upada. Dla wszelkich spraw spornych właściwe są Sady w Toruniu. Za terminowy druk przepisanie miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.</p>	<p>Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Bydgoska 37 Red. odpowiedzialny na Bydgoszcz Józef Dobroszański Mostowa 6 Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska Wł. Cieszyński, Gdańsk, Städtgraben 6 Redaktor odpowiad. na Gdynie Henryk Tetzlaff, Gdynia, Grabówek Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław, Józef Dąbrowski Inowrocław 61, Poznańska 65 Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz, Józef Stanczyk, Rynek 10/11 Za ogłoszenia odpowiada administracja Wydawnictwo: „Dzień Pomorski“, „Dzień Bydgoski“, „Gazeta Morska“, „Dzień Grudziądzki“, „Dzień Kaszubski“, „Dzień Kalwiński“ Nakładem i czczeniem Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu</p>	<p>Abonament miesięczny wynosi w ekspedycji miejscowych agencji . . . 3 — zł z ocnoszeniem do domu w Toruniu . . . 3,40 zł przez pocztę z odnośnieniem . . . 3,36 zł pod opaską . . . 4,30 zł w Gdańsku przez pocztę . . . 2,50 gd przez chłopca . . . 2,30 zł z odbieraniem w administracji wprost gd 2, zagranicą 4 gd . . . 7 — zł W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma PRENUMERATA „DNIA KUJAWSKIEGO“ miesięcznie w administracji 2,70 zł — na pocztach już z odnośnieniem kwartalnie 9,50 zł miesięcznie 3,09 zł</p>
---	--	---